

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**GENÇ YETİŞKİNLERDE ANNE BABA TUTUMU, ANKSİYETE VE
BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ**

Nihan OĞUZ

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Oğuz TAN

İstanbul - 2016

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**GENÇ YETİŞKİNLERDE ANNE BABA TUTUMU, ANKSİYETE VE
BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ**

Nihan OĞUZ

144102006

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Oğuz TAN

İstanbul - 2016

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SINAV TUTANAĞI

GENEL BİLGİLER

Öğrenci No	:	
Öğrenci Adı Soyadı	:	Nihan OĞUZ
Anabilim Dalı	:	Klinik Psikoloji
Tez Danışmanı	:	Yrd.Doç.Dr. Oğuz TAN
Tezin Başlığı	:	Genç Erişkinleşde Anne Baba Tutumu, Anksiyete ve Benlik Saygısı İlişkisi

TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI

Toplantı Tarihi	:	08.10.2016	Saati	:	11.30
-----------------	---	------------	-------	---	-------

Öğrenci Savunmaya : GELDI

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tez bilimsel olarak incelenmiş, adayın tez çalışmasını sunmasının ardından, adaya tez çalışması ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,

OY BIRLIGI OY ÇOKLUGU

- Yapılan savunma sınavında adayın başarılı bulunması sonucunda tez **KABUL** edilmiştir.
- Yapılan savunma sınavı sonucunda tezin **DÜZELTİLMESİ** için ay **EK SÜRE** verilmesinin Enstitü Müdürlüğüne önerilmesi kararı alınmıştır. (en fazla 3 ay)
- Yapılan savunma sınavının sonucunda tezin **REDDEDİLMESİ** kararı alınmıştır.

Savunmada Tezin Başlığı : Değişmedi. Değişti.

Tezin Yeni Başlığı :

Öğrenci Savunmaya : GELMEDI

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yukarıda belirtilen tarih ve saatte Tez Savunma Jürisi toplanmış ancak ilgili öğrenci savunma sınavına gelmemiştir. Adayın tez çalışmasını Jüri önünde sunmadığı için yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,

OY BIRLIGI ile **REDDEDİLMİŞTİR.**

ile almıştır.

Tez Sınavı Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Danışman Üye	Yrd.Doç.Dr. Oğuz TAN	
Üye	Yrd.Doç.Dr. Hüseyin ÜNÜBOL	
Üye	Yrd.Doç.Dr. Mesut KARAHAN	

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Genç Yetişkinlerde Anne Baba Tutumu,Anksiyete ve Benlik Saygısı İlişkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakça da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

...../...../.....

Nihan OĞUZ

ÖNSÖZ

Çocuk ile onu yetiştiren anne ve babası arasındaki ilişkiler çocuğun gelişiminde oldukça önemli bir yere sahiptir. Çocuğun karşılaşmış olduğu ilk sosyal çevresi ailesidir. Bu ilk sosyal çevre çocuğa vermiş olduğu tepkileriyle ve göstermiş olduğu davranışlarıyla onun bütün gelişim sürecini etkilemekle birlikte bireyin geleceğinin de şekillenmesine büyük rol oynar. Çünkü birey içinde bulunduğu sosyal çevreye göre davranışlarını şekillendirir. Bireyin gelecek yaşantılarına ve yaşam üslubuna önemli derecede yön veren özgüven duygusu anne babanın çocuğa göstermiş olduğu tavır ve davranışlarla yakından ilişkilidir. Aynı zamanda anne babanın tutumu bireyin anksiyete düzeyini etkileyebilmektedir. Bu düşünceler doğrultusunda, bu çalışmada genç yetişkinlerde farklı anne baba tutumlarının benlik saygısı ve anksiyete üzerine etkisi incelendi.

Yüksek lisans eğitimim ve tez çalışmam süresince bana verdiği destek, göstermiş olduğu sabır ve anlayış için tez danışmanım Sayın Yrd.Doç. Dr. Oğuz Tan'a en içtenliklerimle teşekkür ederim.

Lisans ve yüksek lisans öğrenimim süresince, bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan, kaynak desteği sağlayan değerli hocam Prof.Dr Hande Şensoy Briddick'e teşekkür ederim.

Son olarak yüksek lisans eğitimim boyunca desteğini ve yardımlarını esirgemeyen sevgili anneme, babama ve tüm aileme içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, 2016

Nihan OĞUZ

ÖZET

Anne baba tutumu, bir çocuğun gelişimindeki her unsur için son derece önem taşımaktadır. Anne baba tutumu, çocukların sağlıklı bireyler olabilmesi ve çocukluktan yetişkin oluncaya kadar devam eden süreç içerisinde her zaman etkili olmaktadır. Genç yetişkinler olarak isimlendirilen dönemde de anne baba tutumu önemli bir yere sahiptir. Bireylerin bu dönemde anne baba tutumuna bağlı olarak anksiyete düzeyleri ve benlik saygıları arasındaki ilişki çalışma içerisinde incelenmiştir.

Çalışma 157 (80 kadın, 77 erkek) katılımcıdan oluşan örneklem grubu ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara anket formları hem internet aracılığı ile hem de elden olarak ulaştırılmış ve cevaplamaları istenmiştir. Anket formları; Kişisel Bilgi Formu, Ana-Baba Tutumları Ölçeği, Beck Anksiyete Envanteri ve Coopersmith Özsaygı Envanterinden oluşmaktadır.

Çalışma verilerinin analizi için SPSS 21.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Ölçeklerin güvenilirliğini ölçmek için Cronbach Alpha kullanılmıştır. İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında man whitney-u testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında kruskall whallis testi kullanılmıştır. Kruskall whallis testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı olarak man whitney-u testi kullanılmıştır.

Ölçeklerin güvenilirlik katsayıları Beck Anksiyete Ölçeği 0,87, Anne Baba Tutum Ölçeği 0,81, Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği 0,79 cronbachs alpha katsayısına ve yüksek güvenilirliğe sahip olduğu gözlenmiştir.

Bulgular incelendiğinde, genç yetişkinlerde anne baba tutumuna bağlı olarak anksiyete ve benlik saygısı arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($p>0.05$) Anksiyete ve benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. ($p=0,010<0.05$) Anksiyete düzeyi arttıkça benlik saygısı artış görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Benlik Saygısı, Anksiyete, Anne Baba Tutumu, Genç Yetişkin

SUMMARY

Parents attitude is extremely important for each element in a child's development. Parents attitude is affected on the children for becoming healthy individuals and in the ongoing process from childhood to adulthood all the time. In the period known as young adults, in the attitude of parents has an important place. Individuals in the study were examined the relationship between anxiety and self-esteem, depending on the attitude of parents in this period.

The study, 157 (80 women, 77 men) with a sample group of participants was conducted. Participants were asked to answer form and survey as both has been delivered by hand and via the internet. Survey forms consist of Personal information form, The parents ' attitudes Scale, Beck Anxiety Inventory and Coopersmith Self-Esteem Inventory.

SPSS 21.0 statistical package program was used for analysis of the study data. To measure the reliability of scales, cronbach's Alpha was used. The comparison of quantitative data between two independent groups on continuous man-Whitney-u test for the comparison of quantitative data between more than two continuous independent groups kruskal-Wallis test was used. Kruskal-Wallis tests to determine differences as complementary after man-Whitney-u test were used.

The reliability coefficients of the scales scale Beck anxiety 0,87 parents 0,81 attitude scale, the coopersmith self-esteem scale has high reliability and it has been observed that cronbach's Alpha coefficient was 0,79's

The findings examined, There was not statistically significant relationship between depending on the attitude of the parents of young adults, anxiety and self-esteem. ($p > 0.05$) There was a significant relationship between anxiety and self esteem. ($p = 0,010 < 0.05$) It was observed that when the level of anxiety increase, the level of self-esteem also increase.

Key Words: Self-esteem, Anxiety, Attitude of Parents, Young Adult

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
SUMMARY	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
KISALTMALAR.....	x
EKLER LİSTESİ.....	xi
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ VE AMAÇ	1
İKİNCİ BÖLÜM.....	4
GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. GENEL OLARAK ANNE BABA TUTUMLARI	4
2.1.1. Anne Baba Tutumları Çeşitleri.....	5
2.1.1.1. Demokratik Anne-Baba Tutumu	5
2.1.1.2. Otoriter Anne-Baba Tutumu.....	5
2.1.1.3. Koruyucu/ İstekçi Anne Baba tutumu.....	5
2.1.2. Anne Baba Tutumu İle İlgili Kuramsal Açıklamalar.....	6
2.1.3. Anne Baba Tutumu İle İlgili Çalışmalar	7
2.2. ANKSİYETENİN TANIMI	8
2.2.1. Anksiyete İlişkin Kuramsal Yaklaşımlar	9
2.3. BENLİK SAYGISI	11
2.3.1. Benlik Saygısı Tanımı.....	11
2.3.2. Düşük ve Yüksek Benlik Saygısı	13
2.3.3. Benlik Saygısı ile ilgili Çalışmalar	15

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	20
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	20
3.2. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ	21
3.3. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ.....	22
3.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	23
3.5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ.....	25
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	26
4.1. BULGULAR VE YORUM	26
4.2. TARTIŞMA.....	48
4.3. SONUÇ	51
4.4. ÖNERİLER	53
4.5. KAYNAKÇA	55
EK 1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU	60
EK 2: BECK ANKSİYETE ÖLÇEĞİ.....	61
EK 3: ANNE BABA TUTUM ÖLÇEĞİ.....	62
EK 4: COOPERSMİTH BENLİK SAYGISI ÖLÇEĞİ.....	64
4.7. ÖZGEÇMİŞ.....	65

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Anksiyetenin bilişsel, bedensel ve davranışsal belirtileri.....	9
Tablo 2: Güvenilirlik Analizi Sonuçları.....	24
Tablo 3: Cinsiyet Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları	26
Tablo 4: Yaş Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları	27
Tablo 5: Medeni Durum Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları.....	27
Tablo 6: Eğitim Durumu Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları.....	28
Tablo 7: Anne Eğitim Durumu Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları.....	29
Tablo 8: Baba Eğitim Durumu Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları	30
Tablo 9: Kardeş Sayısı Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları.....	31
Tablo 10: Kardeş Sırası Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları.....	32
Tablo 11: Genç Yetişkinlerin Anne Baba Tutumu, Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeyleri	33
Tablo 12: Genç Yetişkinlerin Anne Baba Tutumu, Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeyleri Arasındaki Korelasyon İlişkisi	34
Tablo 13: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Yaşa Göre Ortalamaları.....	35
Tablo 14: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Yaşa Göre Ortalamaları.....	36
Tablo 15: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Eğitim Durumuna Göre Ortalamaları.....	37
Tablo 16: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Eğitim Durumuna Göre Ortalamaları.....	37
Tablo 17: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre Ortalamaları	38
Tablo 18: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre Ortalamaları	39
Tablo 19: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre Ortalamaları	40
Tablo 20: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre Ortalamaları	41
Tablo 21: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Ortalamaları	42
Tablo 22: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Ortalamaları	43
Tablo 23: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Kaçmıcı Kardeş Olduğuna Göre Ortalamaları	44

Tablo 24: Genç Yetişkinlerin Anksiyete ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Kaçınıcı Kardeş Olduğuna Göre Ortalamaları	45
Tablo 25: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Cinsiyete Göre Ortalamaları	46
Tablo 26: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Cinsiyete Göre Ortalamaları.....	46
Tablo 27: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Ortalamaları.....	47
Tablo 28: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin medeni duruma Göre Ortalamaları	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Maslow'un hiyerarşisi.....	12
Şekil 2: Araştırmanın Modeli.....	21
Şekil 3: Cinsiyet Dağılımı.....	26
Şekil 4: Yaş Dağılımı.....	27
Şekil 5: Medeni Durum Dağılımı.....	28
Şekil 6: Yaş Dağılımı.....	29
Şekil 7: Anne Eğitim Durumu Dağılımı.....	30
Şekil 8: Baba Eğitim Durumu Dağılımı.....	31
Şekil 9: Kardeş Sayısı Dağılımı.....	32
Şekil 10: Kardeş Sırası Dağılımı.....	33

KISALTMALAR

ABTÖ	: Anne Baba Tutum Ölçeği
BAÖ	: Beck Anksiyete Ölçeği
C	: Cilt
Cronbach Alpha	: Güvenilirlik Analizi
SPSS	: Statistical Package for Social Sciences

EKLER LİSTESİ

EK 1 Kişisel Bilgi Formu

EK 2 Beck Anksiyete Ölçeği

EK 3 Anne Baba Tutum Ölçeği

EK 4 Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ VE AMAÇ

Biyolojik ve sosyal bir varlık olan insanın, yaşamını sürdürebilmesi için fizyolojik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçların karşılanması sürecinde olumlu veya olumsuz gelişmeler, bireyin gelecekteki hayatını etkilemektedir. Birey bu süreçte hem kendine yönelik hem de çevresine yönelik çeşitli tutumlar geliştirebilmektedir. Gerginlik ve yakınma gibi tutumlar gözlenebilirken, yaşamın gerekliliğini kabullenmiş, üstesinden gelebilen, dingin ve doğal tepkilerle de karşılaşabilmektedir. Hayatın süreci içerisinde, bireyin içsel ve sosyal çevre özellikleri onun gelişmelere ve uyarıcılara karşı tepkiler verme biçimini oluşturmaktadır.

Erikson'a göre erken deneyimler gelecekteki gelişimimizi etkiler. (Rathus, 2008) Erikson için sosyal ilişkiler cinsellik ve saldırganlık iç güdülerinden daha önemlidir. Erikson'un teorisinde, insanın gelişmesi bir dizi çatışma ve eğer bu çatışmalar çözülmezse gelişimsel dönemlerin içerisinde belirli krizler içerir. (Schultz & Schultz, 2009) Güven-Güvensizlik, aşamasında bebek annesi ya da birincil bakıcıya bağımlıdır. Anne veya bakıcı ile bebeğin çevreye karşı davranışları güven veya güvensizlik duygularını belirler. Eğer anne reddetme ya da davranışlarında tutarsız olduğunu gösterirse bebekte güvensizlik hissi gelişir ve endişeli ve korkulu hale gelir. Yakınlık – Yabancılaşma/Yalıtılmışlık aşamasını Erikson, ergenlikten genç yetişkinliğe geçiş olarak kabul etti. Bu süre esnasında, kişiler ebeveynlerden bağımsızlığını ortaya koymaktadır. (Schultz & Schultz, 2009).

İnsanlar eğer ebeveynlerine yakınlık göstermezse, sosyal ilişkilerden kaçıp, insanları reddetme, yalnız olmayı tercih etme ve yakınlıktan korkma davranışları gösterebilirler. Çünkü kendi benliklerine tehdit olarak algırlar. Erikson nun teorisi ebeveyn çocuk ilişkisinin gelecekteki sosyal ilişkiler için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Freud temelinde çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerine odaklıdır bağımlılık, obsesif düzen gibi yönlerden (Rathus, 2008). Freud insanların çocukluk deneyimlerinin dürtüleri ve düşüncelerinin zihinde çok fazla yere sahip olduğundan habersiz olduklarını belirtir.

Bununla birlikte, içgüdüler çoğunlukla bireyin davranışını belirler (Schultz & Schultz, 2009). Freud kişiliği üç yapıda inceler: id, ego ve superego. Id içgüdüleri ve libido ise psişik enerji anlamına gelir. Ego ise sorumluluk ve içgüdülerin kontrolü. Üstbenlik ahlak belirtir; ebeveyn davranışları, sosyal değerler ve normlar (Schultz & Schultz, 2009) Superego id ve ahlaki kaygı ise ego arasındaki çatışmalar id arasındaki çatışma anlamına gelir.

Freud'un psikoseksüel gelişiminde beş aşaması vardır:Oral, Anal, Fallik, Latens ve genital. Oral aşamada, çocuk anneye bağlıdır. Anal aşamada ise, çocuk ebeveyn ilgisini sabitlemek için yöntemler keşfetmeyi öğrenir ve fallik aşamada, ters arzuları vardır ve ebeveynin seks farklılıklarını keşfetmeye başlar. Bu aşamada da çocuk id dürtüler ve ebeveyn beklentileri arasındaki savaşı (Schultz & Schultz, 2009).

Karen Horney erken deneyimlerin önemini kabul başka teorisyendir (Schultz & Schultz, 2009). Horney göre, çocukluk gelişimi ihtiyacı dayanır. Horney göre, çocukluk gelişiminin ihtiyacı dayanır: Emniyet ve güvenlik. Bu ihtiyaçların nasıl karşılandığına bağlı olarak bireyin davranışları farklılık gösterebilmektedir. Ebeveynler yakınlık ve sevgi göstermedikleri zaman çocuğun güvenini zayıflatır (Schultz & Schultz, 2009).

Çocuklukta algılanan anne baba tutumunun çocuğun gelişimi üzerinde birçok etkisinin bulunduğu inkar edilemez bir gerçektir, yapılan birçok araştırma ile anne baba tutumunun etkisi ve önemi gösterilmiştir, ancak anne baba tutumunun benlik saygısı ve anksiyete ile ilişkisi ile ilgili çok az araştırma bulgusuna rastlanmıştır. Araştırmaların çoğu çocuk ve ergenlere yapılmıştır. Bu araştırma ile anne baba tutumunun, yetişkin bireylerde çeşitli psikopatolojik sonuçlar yaratabilecek anksiyete ile ilişkisi incelenecektir, böylece araştırma sonucunda, bireyin anksiyete geliştirmesine etki eden faktörlerle ilgili olarak anne- babalar aydınlatılabilecek, anne baba tutumlarının olumlu ve olumsuz etkilerinin anlaşılması sağlanabilecek, anne babaların tutumlarının bireyin

anksiyete ve benlik saygısı geliştirmesi açısından ne kadar önemli olduğu üzerine dūřünmeye, tartışmaya ve yeni araştırmalar yapmaya fırsat verilebilecektir.

Araştırmanın amacı 18-35 yař arası bireylerin cinsiyetleri, kaçıncı kardeş, kaç kardeş oldukları anne-baba eğitim dūzeyleri, anne baba tutumlarının, benlik saygısının ve anksiyetenin değişiklik gōsterip gōstermediėinin, anne baba tutumunun benlik saygısı ve anksiyete ile ilişkili olup olmadığının yordanmasıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

2.1. GENEL OLARAK ANNE BABA TUTUMLARI

Bireyin içinde doğduğu, büyüdüğü çevrenin özellikleri ile çevresindeki kişilerle ilişkileri ve deneyimleri çeşitli yönlerden gelişimini etkilemektedir. Olumlu ve olumsuz çevre koşulları bireyin gelişimini birçok yönden tesir edebilmektedir. Bireyin yakın çevresi ile ilişkileri onun yaşamı ve kendisini algılamasını şekillendirmektedir. Çocuklarla anne babalar arasındaki ilişkileri, çocuğun içinde doğup büyüdüğü aile ortamı anne ve babaların kendi aralarındaki ilişkiler, çocuğun beklentilerine uygun bir çocuk olup olmaması, çocuk sayısı, çocuğun cinsiyeti ve karakteristik özellikleri, ailenin sosyoekonomik durumu ve kültürel özellikler gibi pek çok etken belirler (Aydoğmuş, 2001).

Ebeveynlerin tutumları, Baumrind teorisine göre, ebeveynlik kontrol ve çocukların sosyalleşmesi üzerine kurulmuştur (Baumrind, 1991). Baumrind in esas ilgilendiği normal ebeveynlikte nasıl çocuklarını sosyalleştirdikleri ve kontrol ettikleriydi. O, ebeveynlerin birincil rolünün etkilemek, öğretmek ve kontrol etmek olduğunu düşünüyordu.

Maccoby ve Martin'e göre ebeveynliğin iki önemli unsurları vardır: Duyarlılık, Talepkarlık / Kontrol. Talepkârlık çocuğun tüm aile bireyleri ile bütünleşmesi için ailenin çocuktan olgun, sorumlu ve disiplinli davranması istenip ve aile kurallarına uymadıkları zaman uyarılmaları iken; duyarlılık ise çocuğun özel ihtiyaçları ve isteklerine karşı sağduyulu ve destekleyici olunması ve bu şekilde çocuğun kişiliğinin geliştirilmesi anlamına gelmektedir.

Kişilik gelişiminin büyük ölçüde biçimlendiği çocukluk yıllarında anne babaların çocuklarına karşı uyguladıkları tutumlar önem kazanmaktadır (Maccoby ve Martin, 1983; Yavuzer, 2004). Anne babaların tutumu çeşitli şekillerde sınıflandırılmakla birlikte, anne baba tutumları demokratik anne baba tutumu, koruyucu/

istekçi anne baba tutumu ve otoriter anne baba tutumu olmak üzere üç alt başlık altında incelenecektir.

2.1.1. Anne Baba Tutumları Çeşitleri

2.1.1.1. Demokratik Anne-Baba Tutumu

Bireylerin kişilik gelişimi için en uygun olan tutumdur. Bu tutumu uygulayan anne babalar çocuklarına koşulsuz saygı ve sevgi gösterirler. Çocuklarının ihtiyaçlarını karşılarlar aynı zamanda onları davranışlarını denetler. Ebeveynlerin tutumları birbiriyle güven vericidir ve tutarlıdır. Belli koşullar dahilinde çocukların bazı davranışları yapmalarına izin verilir ve böylece onların sorumluluk duygusunun gelişmesi için katkıda bulunulmuş olur. Ebeveynler her çocuğun farklı bir gelişim gösterebileceğini bilir, bu nedenle çocukların özgürce hareket etmesi, yeteneklerini ortaya çıkarması ve kendini gerçekleştirmesine izin verilir (Baumrind, 1966).

2.1.1.2. Otoriter Anne-Baba Tutumu

Ebeveynler çocuğun gelişim düzeyini, kişilik özelliklerini ve isteklerini dikkate almadan, çocuktan kendilerinin uygun gördüğü gibi davranmalarını isterler. Otoriter anne baba ile büyüyen çocuklar öfke ve kızgınlık gibi duygu ve düşüncelerini açıkça belirtmezler. Otoriter tutumun çocuklarda bağımsız kişilik gelişimini engellediği, özellikle erkek çocuklarda saldırganlık düzeyini arttırdığı ve benlik saygısı düzeyini düşürdüğü görülmektedir (Maccoby ve Martin, 1983). Ergenlik döneminden itibaren bireyler için arkadaşlık ilişkileri daha önem arz etmekte ama anne baba ile olan ilişkiler önemini korumaktadır. Anne babaların çocuklarına karşı tutum ve davranışları çocukların kendilik algısını biçimlendirmektedir (Aydın, 2005). Anne babası ile sağlıklı ve doyurucu ilişkileri olan ergenler aile dışındaki çevre ve arkadaşları ile daha kolay istedik yönde ilişkiler geliştirebilmektedirler. Bu nedenle ebeveynlerin çocukları ile olan ilişkileri ve onlara nasıl davrandığı önemlidir (Erwin, 2000: Steinberg, 2007).

2.1.1.3. Koruyucu/ İstekçi Anne Baba tutumu

Ebeveynler çocuklarını aşırı korur ve denetlerler. Çocukların alabilecekleri sorumluluk verilmez ve pek çok şey ebeveynleri tarafından yapılır. Her konuda

gereğinden fazla müdahale edilerek, çocukların kendilerine yeter hale gelmelerine ve kendilerine güvenmeyi öğrenmelerine engel olunur (Navaro, 1989). Bu sebeple kendi başına karar veremeyen, bağımlı çocuklar yetiştirilir (Baumrind, 1966; Çağdaş ve Seçer, 2004; Dökmen, 1996; Kulaksızoğlu, 1998).

2.1.2. Anne Baba Tutumu İle İlgili Kuramsal Açıklamalar

Baumrind 1971’de, anne baba tutumlarını belirlemede kontrol, açık iletişim, olgunluk beklentisi ve bakım olma üzere dört boyut belirlemiştir. Baumrind, anılan dört boyutun kombinasyonlarına bağlı olarak üç temel anne babalı tutumu belirlemiştir. Bunlar otoriter, demokratik ve Koruyucu/istekçi anne baba tutumlarıdır.

Baumrind (1991)’e göre anne baba tutumlarına ilişkin sınıflandırmalar, ailelerin kendi çocuklarını denetlemek ve onları sosyalleştirmek için gösterdikleri çabalardaki değişimleri tespit etmek amacıyla kullanılmaktadır.

Maccoby ve Martin (1983), anne baba tutumlarında duyarlılık (responsiveness) ve talepkârlık/ kontrol (demandingness/control) olmak üzere iki boyut üzerinde durmuştur. Talepkârlık çocuğun tüm aile bireyleri ile bütünleşmesi için ailenin çocuktan olgun, sorumlu ve disiplinli davranmasını beklemeleri ve aile kurallarına uymadıkları zaman uyarılmaları iken; duyarlılık çocuğun özel ihtiyaçları ve isteklerine karşı duyarlı ve destekleyici olunması ve bu şekilde çocuğun kişiliğinin geliştirilmesi anlamına gelmektedir.

McWhirter ve Acar (1991), ana-babanın, çocuklarına karşı takındıkları tutumları beş başlık altında düzenlemişlerdir. Bunlar; etkili düzenli anne babalar, demokratik anne babalar, katı kontrollü anne babalar, otoriter, saldırgan, nörotik anne babalar ve kaygılı nörotik anne babalardır. Etkili, düzenli anne babalar, çocuğu kontrol etme ve ona yön verme eğilimindedirler. Çocuğu, destekler, ödüllendirirler. Bu ailelerin çocukları, sosyalleşme ve kurallara uyma eğilimindedirler. Katı kontrollü anne babalar ise çocuklarıyla iletişimlerini serttir. Bu tip anne babalar soğuk, katı ve kesin tavırla birçok kuralla çocuklarını zorlarlar. Bu ailenin çocukları otoritenin onları reddetmesinden korkarlar. Otoriter, saldırgan ve nörotik anne babalar ise katı kuralların uygulanması için çocuğu zorlarlar. Bu ailelerin çocukları öfkeli. Demokratik anne babalar, ailedeki

kurallar üzerinde konuşulmasına izin verirler, çocuğa kabul edilmeyen davranışlarını olumlu bir biçimde açıklarlar. Bu ailelerin çocukları daha etkin ve sosyaldirler. Kaygılı nörotik anne babalara baktığımızda ise çocuk üzerinde az kontrolleri olmasına rağmen çocuğu tahrip etme eğilimindedirler. Bu ailelerin çocukları genelde toplumdan uzaktırlar.

2.1.3. Anne Baba Tutumu İle İlgili Çalışmalar

Anne baba tutumları ve benlik kavramı ilişkisi ile ilgili araştırma sonuçları otoriter tutumun fazlaca uygulanmasının, çocukta dışsal denetim odağına neden olarak, çocukta bağımsızca bir girişimde bulunmada kendisine güven duymama duygusuna neden olduğunu bu yüzden kontrol edici, otoriter tutumun olumsuz benlik kavramına yol açtığını desteklemektedir (Maccoby&Martin, 1983; Aksoy&Mağden, 1993). Yapılan pek çok çalışmada otoriter anne baba tutumuna sahip olan çocuk ve gençlerin benlik saygılarının düşük olduğu gözlenmiştir. Örneğin Güven in düz lise ve meslek lisesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, öğrencilerin benlik saygısı yükseldikçe, otoriter anne baba tutumlarının düştüğü gözlenmiştir. Ayrıca Can tarafından lise ikinci sınıflara uygulanan çalışmada ve Hatiboğlu'nun yedinci sınıf öğrencilerine yaptığı çalışmalarda, ebeveynlerini baskıcı ve otoriter olarak algılayan öğrencilerin benlik saygılarının düşük olduğu gözlenmiştir (Kulaksızoğlu, 1998).

Demokratik çocuk yetiştirme tutumuna sahip ebeveynlerin çocuklarının psikolojik uyum açısından avantajlı oldukları ortaya koyulmuştur. Örgün(2000), demokratik anne baba tutumla yetiştirildiklerini düşünen öğrenciler, baskıcı otoriter ve aşırı koruyucu tutumla yetiştirildiklerini düşünen öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek benlik algısına sahip olarak bulunmuştur. Aynı şekilde eşitlikçi demokratik tutumla yetiştirildiklerini düşünen öğrenciler, reddedici tutumla yetiştirildiklerini düşünen öğrencilerden anlamlı düzeyde daha atılgan oldukları bulunmuştur. Bilal (1984), lise öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, otoriter ve demokratik olarak algılanan anne-baba tutumlarının çocukların uyum düzeyine etkisini araştırdığında, demokratik ortamda büyüyen çocukların uyum düzeyleri, otoriter aile ortamında büyüyen çocuklarınkinden daha yüksek olduğunu bulmuştur.

Erkan (2002), Koruyucu- istekçi ve otoriter anne-baba tutumlarına maruz kalan ergenlerin olumsuz değerlendirilmekten korkma-sosyal kaçınma ve huzursuzluk ölçeklerinden yüksek puan alırken, demokratik anne-baba tutumuna sahip ergenlerin aynı ölçekten düşük puan aldıkları bulunmuştur.

Anne baba tutumları ve kaygı arasındaki ilişkilerle ilgili bir başka çalışma Abacı (1986)'nın demokratik, otoriter ve ilgisiz olarak algılanan anne baba tutumlarının çocuğun kaygı düzeyi ile ilişkisini araştırmasıdır. Araştırma sonucuna göre demokratik anne baba tutumu ile kaygı arasında negatif bir korelasyon varken, otoriter ve ilgisiz anne baba tutumları arasında pozitif bir korelasyon elde edilmiştir.

Kuzgun (1972) üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada, demokratik, otoriter ve ilgisiz anne-baba tutumlarının, bireyin kendini gerçekleştirme düzeyine etkisini araştırmıştır, demokratik anne-baba tutumları, bireyin kendini gerçekleştirme için en uygun ortamı oluştururken, otoriter anne-baba tutumunun bireyin kendini gerçekleştirme düzeyini olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir.

2.2. ANKSİYETENİN TANIMI

Anksiyete (anxiety) terimi Latince "tıkanma", "boğulma" anlamına gelen "angere" kökünden türetilmiştir. Anksiyete ile birlikte anılan diğer kavram ise korkudur. Korku (fear) Almanca'dan gelen bir terimdir. Bu dilde köken aldığı kelime beklemek, pusuda yatmak veya saldırmak anlamına gelmektedir.

Anksiyete; içten gelen, belirsiz, korku, kaygı, sıkıntı, kötü bir şey olacakmış endişesi ile yaşanan bir bunaltı duygusudur. Yaşamı tehdit biçimde algılayan bir çeşit uyarı duygusudur. İçten ya da dıştan gelen tehlikeler ya da tehlike beklentilerine karşı yaşanan bir tepkidir

Anksiyete bozuklukları genel toplumda en yaygın görülen ruhsal bozukluklardır. 1990'lardan bu yana anksiyete bozuklukları üzerinde daha fazla durulduğu gözlenmektedir. Anksiyete kişiyi, etrafında gelişen olaylara karşı hazırlayan veya yanıt vermesini sağlayan bir duygudur.

Normal anksiyete, bireyin bir korunma sistemi olup vücudunu tehdit eden bir olayın varlığında kaçma veya olay ile savaşmayı sağlamak üzere ortaya çıkar (Savaş ya da kaç tepkisi). Ama ortada tehlike oluşturacak bir durum yokken de ortaya çıkıyorsa, uzun sürüyor ve sonlandırılmıyorsa patolojik anksiyeteden bahsedilir.

Anksiyete bireyi bedensel, bilişsel ve davranışsal olarak etkiler. Anksiyetenin belirtileri 'tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1: Anksiyetenin bilişsel, bedensel ve davranışsal belirtileri

BEDENSEL	BİLİŞSEL	DAVRANIŞSAL
Çarpıntı Nefes alamama Boğulma hissi Terleme Titreme Baş dönmesi, Sersemlik Göğüste sıkışma Hiperventilasyon Epigastrik rahatsızlık Kas gerilimi, ağrıları Hipertansiyon Pupil dilatasyonu	Katastrofik düşünceler Endişeler İntrusif düşünceler-imgeler Obsesyonlar Flashbackler	Motor huzursuzluk Kaçınma Güvenlik davranışları Kompulsiyonlar Yardım arama

2.2.1. Anksiyete İlişkin Kuramsal Yaklaşımlar

Anksiyete sözcüğü ruhbilim alanında ilk kez Freud tarafından kullanılmıştır. Freud, ilkin kaygıyı içgüdü ve dürtülerden kaynaklanan gücün bastırılması sonucu ortaya çıkan bir durum olarak tanımlamıştır. Daha sonra bu görüşünü değiştiren Freud, benliği (ego) kaygının merkezi olarak görmüştür ve kaygının işlevi olası bir tehdit ve tehlikeye karşı benliği uyarmak ve savunma düzenlerine işlerlik kazandırmaktır (Yücel, 1988).

Jung'a göre anksiyete, bilinçaltından gelen, irrasyonel güçlerin ve imajların insanın bilincini kaplamasına karşı oluşan tepkidir.

Otto Rank, her çeşit kaygı ve nevrozların başlangıcını doğum travmalarına bağlar. O'na göre aslı "anneden ayrılma" olan doğum travması, insanın ileriki yaşamında karşılaştığı tüm ayrılmalarda yinelenir ve kaygının temel nedeninin oluşturur (Geçtan, 1981).

Adler, anksiyetenin sebebi olarak aşağılık duyguları üzerinde durmuştur.. Aşağılık duygularından kurtulmak için emniyet ve üstünlük kazanma amacını güden birey, bunu elde etmek üzere anksiyeteyi başkalarını kontrol etme aracı olarak kullanır. Birey toplumla iletişimini kestiğinde anksiyete duyar.

Horney'e göre kişinin emniyetinin tehlikede oluşu anksiyeteye yol açar. "Temel anksiyete", küçük çocuğun, potansiyel olarak düşman bir dünyada yalnız ve yardımsız kalması sonucunda oluşmaktadır. İnsanlar bir takım nevrotik eğilimler oluşturarak temel anksiyete duygusu ile başa çıkarlar. Ancak varolan nevrotik savunma araçları zayıflar veya çökerse anksiyete ortaya çıkar(Geçtan, 1981).

Anksiyete kavramına Freud'un dışında yaklaşmış araştırmacıların en önemlilerden biri Sullivan, kaygının bireyin insan ilişkilerini tehlikeye sokan durumlarda olduğu görüşünü savunmuştur (Geçtan, 1981). Sullivan'a göre kaygıda, kişilikten çok kişiler arası ilişkiler önemlidir. Sullivan, kaygının nedenlerini şöyle sıralamıştır:

1. Kişinin kişilik gelişiminde etkili olan ilişkiler,
2. Anne ile empati kurulması,
3. Ana-babanın yanlış tutumları,
4. İtici ana-baba tutumlarına ceza yönteminin eşlik etmesi,
5. Çocuğa uygulanan tutarsız davranışlar ve
6. Çocuğun toplumsallaşma deneyimleridir (Yanbastı, 1996).

Bilişsel Kuram ve Anksiyete Kognitifçi yaklaşımıcılara (Beck, Emery, Mathews) göre anksiyetenin nedeni olaylar değil, bireyin beklentileri, bu olayları nasıl ve ne biçimde algılayıp yorumladığı ile ilgilidir(Akt: Sürmeli, 1997). Bu yaklaşıma göre; bir bireyin davranışı, onun dünyayı nasıl algıladığına bağlıdır ve yanlış algılamalar üzerinde temellenen problemler bireylerin gerçeği çarpıtmalardan meydana gelir. Bilişsel

kuramda kişi, içten veya dıştan gelen tehditlere karşı kendisinde bir duyarlılık olduğuna inanmaktadır.

Öğrenme Kuramı ve Anksiyete Öğrenme kuramcılarını anksiyeteye, öğrenilmiş bir duygu olarak görürler. Anksiyetenin, acı verici veya tehlikeli bir uyarana karşı gösterilen koşulsuz bir tepki olduğu, ' ancak bazen korku verici ya da tehlikeli olmayan uyarılara yönelik de ortaya çıkabildiği, böylece nevrotik anksiyete belirtileri olduğu görüşünü savunmuşlardır (Akt: Ertürk, 1994).

2.3. BENLİK SAYGISI

2.3.1. Benlik Saygısı Tanımı

Benlik Saygısı, bir birey kendini ne kadar değerli bulur anlamındadır (Cast & Burke, 2002). Başka bir deyişle, Benlik Saygısı bireyin kendisi hakkındaki bakış açısını yansıtır. Kişilik gelişimini araştıran araştırmacıların hemen hepsi benlik saygısıyla çok yakında ilgilenmektedir. Neredeyse tüm araştırmacılar benlik saygısını insan davranışlarının nedenlerini açıklayan önemli bir faktör olduğunu kabul ediyorlar. kişilik gelişimine insancıl yaklaşımı benimsemiştir.

Maslow kişilik gelişimini açıklamak için ihtiyaçların hiyerarşisi önermektedir. Benlik saygısı ihtiyaçlar hiyerarşisi "ın Maslow neredeyse üst kısmında yer alır. Maslow'a göre Benlik saygısı çevreye uyum sağlamada yardımcı olan bir güçtür ve ihtiyaçlar hiyerarşisinin son durağı olan öz gerçekleştirme olur. Maslow "un hiyerarşisinde benlik saygısının önemini anlamak için, en aşağıdan yukarı doğru ihtiyaçları belirtmek için çok önemlidir. Maslow ihtiyaçlar hiyerarşisini insanların davranışlarının nedenleri anlamak ve kişilik gelişiminde onlara yardımcı olmak için önermektedir. Maslow'un ihtiyaçlar "ın hiyerarşisi beş ardışık kategoriden oluşmaktadır

Bunlar kategoriler fizyolojik ihtiyaçlar, güvenlik, ait olma, benlik saygısı ve öz gerçekleştirme vardır. İhtiyaçları olanlar (1. şekil) detaylandırmak üzere temel olanlardan sıralanır

Şekil 1: Maslow'un hiyerarşisi

Şekil 1 Maslow'un hiyerarşisi ilk adım ihtiyaçları hayatta kalabilmek için kaçınılmaz fizyolojik ihtiyaçları vardır. Fizyolojik ihtiyaçlar ele sonra, güvenlik ihtiyaçlarını karşılamak için arzu edilir. Bundan sonra, bir sonraki adım, benlik saygısı ulaşacak şekilde yerine getirilmesi ait ve sevgi ile ilgili ihtiyacı var. Benlik saygısı diğerlerinden kişisel başarı ve tanınma bir sonucu olarak ortaya çıkar. İnsanların yetenekleri maksimum düzeye ulaştığında da kendini gerçekleştirme düzeyine geçmiş olur (Maslow, Huitt, 2004). Bu nihai düzeyde, insanlar küresel değerleriyle göre kendileriyle barışık hareket ederler. Alt düzey ihtiyaçlarının karşılanması olmadan üst düzeye çıkılabilmesi mümkün değildir. Örneğin, bir bireyin yaşadığı yerde savaş, doğal afet ya da güvenlik gibi sorunlar var, bu birey başarı arzu edemez. Bu nedenle, bu bireylerden yüksek benlik saygısı kapasitesini beklemek yanlış olabilir. ihtiyaçlar hiyerarşisi bireyin belirli ihtiyaçları onu benlik saygısı seviyesine ulaşmak için sırayla yerine getirilmesi olduğunu göstermektedir.

Maslow ile birlikte, diğer teorisyenler de kişilik gelişiminde benlik saygısının önemine dikkat çekmişlerdir. Adler'in teorisine göre, benlik saygısı davranışlarımız için temel sürücüdür. Adler bir kişinin ana hedefi benlik saygısı ve benlik saygısı korumak olduğunu iddia ediyor. Doğdukları zaman Ona göre, insanlar onun "organ aşağılık" olarak kavramsallaştırılmaktadır yani düşüktür. bireylerin bu aşağılık gelen kurtarmaya çalışırken, aynı zamanda onların benlik saygısı geliştirmek gerektiğine inanır.

Rosenberg'e göre benlik saygısı, bir nesnenin olarak kendisine atıfta bulunarak bireyin duygu ve düşüncelerini bütünü olarak tanımlanmıştır (Rosenberg, 1965).

Adler gibi başka bir hümanist araştırmacı olan James'e benlik saygısı, bir bireyin hedefleri elde ne ölçüde olduğunu savunuyor (French, Story & Perry, 1995).

Beck (1974) benlik saygısı belirleyicileri olarak, bireysel deneyimler ve değer yargılarını vurgular Myers (1969), benlik saygısı gelişiminde öz bilginin önemini vurgulamaktadır. Benlik saygısı insan davranışlarını açıklayan önemli faktörlerden biri olduğu sonucuna varılabilir. Benlik saygısının öğrenmede önemli bir yere sahip olduğunu da kesindir. Öğrenme belli bir ölçüde nasıl oluştuğunu ve neden hakkında ipuçları veriyor. Bu yönleriyle ve teorik arka plan bu çalışmada değişkenlerden biri olarak benlik saygısı seçmek için ilham kaynağı olmuştur.

2.3.2. Düşük ve Yüksek Benlik Saygısı

Rosenberg (1986), benlik saygısının gelişmesini sağlayan beş tür psikolojik seçicilik mekanizmasından bahsetmiştir. Ona göre seçicilik iki koşul altında özgül işlev gösterir:

1. Yapılanmamış ya da çelişkili durumlarda,
2. Tercih seçeneklerinin çok olduğu durumlarda.

Rosenberg'e (1986) göre bireyin kendine yönelik tutumunu etkileyen bu seçicilik mekanizmaları şunlardır.

- Kendine değer biçiminde seçicilik,
- Yorumlamada seçicilik,
- Standartlarda seçicilik,
- Kişilerarası seçicilik,
- Durumsal seçicilik.

Birey, kendi özelliklerini ve tutumlarını keşfetme yoluyla ve diğer bireylerin de geribildirimleriyle kendine ilişkin tanımlamalarda bulunur. Kendini olumlu sıfatlarla

donanmış bir birey olarak algılıyorsa benlik saygısı düzeyi yüksek; olumsuz ve çelişkili algılamaları varsa benlik saygısı düzeyi düşük olmaktadır.

Benlik saygısı yüksek olan bireyler ile benlik saygısı düşük olan bireyler arasında önemli bazı farklılıklar bulunmaktadır. Benlik saygısı yüksek olan kişilerin okulda daha başarılı, sorumluluk sahibi, karar verirken olanaklarının farkında olan, davranışlarının sonuçlarının doğru tahmin eden, yeni şeyler denemeye meraklı, başkalarının ihtiyaçlarına karşı duyarlı, ilişkilerinde saygılı, çatışma süreçlerinde yapıcı çözüme ulaşmada etkili, çevresindekileri etkilemede yetenekli ve yaptıklarından memnun olan bireyler oldukları görülmektedir. Benlik saygısı düşük olan kişiler ise başkaları tarafından çok kolay yönlendirilen, kolay şekilde engellenmişlik hisseden, anti sosyal davranışlara sahip, zayıf kişisel uyumu olan, yetenek ve ilgilerini yeterince kullanmayan özelliklere sahiptirler (Pişkin, 1999; Tuttle ve Tuttle, 2004). Benlik saygısı öğrenmeyle yakından ilişkilidir.

Coopersmith (1967), bireyin sahip olduğu değerlerin, bireyin benlik saygısı üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir. Birey, değerlerini ilk olarak ailesinden edinir ve en önemli süreçtir. Ailenin çocuğu kabulünden başlayarak bu süreç onun bireysel özgürlüğüne kadar uzanmaktadır. Sonra sosyal çevreden edinimler başlar. Fakat burada önemli olan, bireyin değer seçiminde özgür olmasıdır. Değer ve standartlarını daha bağımsız ve daha kendine göre oluşturan bireylerin benlik algılamaları daha olumlu olacaktır. Benlik saygısı ile ilişkili bir diğer değişkenin de bireyin isteklerinin olabileceğini vurgulamaktadır. Düşük benlik saygısına sahip bireylerin istekleri ile bu isteklere ulaşmada gösterdikleri performans arasında önemli bir boşluk olduğunu belirtmiştir. Hedeflere ulaşamama ile sonuçlanan başarısızlık ve isteklerini gerçekleştirilememeye duygusu, benlik saygısını zedelemektedir. Ona göre benlik saygısı, bireyin standartları ve istekleri ile gerçek performans ve kapasitesinin karşılaştırılmasını içerir. Birey, eğer standartları davranışlarıyla uyuyorsa kendini değerli görecektir, eğer uyuyuyorsa kendini değersiz ve yetersiz görme eğiliminde olabilecektir.

Campel ve Lavalley (1993), düşük ve yüksek benlik saygısına sahip bireylerin özelliklerini maddeler halinde özetlemiştir (Akt: Arıca, 1999). Bunlar:

- Yüksek benlik sahip bireyler, kendilerini daha iyi ve olumlu tanımlarken, düşük benlik saygısına sahip bireyler, kendilerini daha olumsuz tanımlama eğilimindedirler.

- Yüksek benlik saygısına sahip bireylerin, kendilerine olan inançları ve güvenleri, düşük benlik saygısına sahip bireylerden içsel olarak daha tutarlıdır.

- Düşük benlik saygısına sahip bireyler, sosyal çevreye daha fazla bağımlıdırlar ve bu bireylerin benlik şemaları, dışsal bilgiyle oldukça tutarlıdır.

- Düşük benlik saygısına sahip bireyler, sosyal çevreye verdikleri tepkilerde, yüksek benlik saygısına sahip bireylerden daha tutucu ya da ihtiyatlıdır.

Bu görüşlere göre benlik saygısının, bireyin kendini gerçekleştirme sürecinde olumlu katkıları olabilecek, kendilik imgesi, kendini kabul, kendini bilme, kendine güven gibi algılamalarla belirlenen bir süreçtir. Bu doğrultuda bireyin başta kendisi olmak üzere, sosyal çevresi ile kurduğu etkileşimler, elde ettiği statüler, üstlendiği roller, donanımının farkında olma ve benlik saygısını koruma becerisi, benlik saygısını yükseltmekte veya düşürebilmektedir.

2.3.3. Benlik Saygısı ile ilgili Çalışmalar

Benlik saygısı ile ilişkili yurt dışı ve yurt içinde birçok araştırma yapılmıştır. Ulaşılabilen araştırmalar, tarih sırasına göre aktarılmaya çalışılmıştır.

Rosenberg (1965), lisede okuyan öğrencilerin kendilerini nasıl gördüklerini, nasıl algıladıklarını belirlemek amacıyla geniş popülasyonlu bir araştırma yapmıştır. Azınlık öğrencilerin, kendi grupları içinde benlik saygıları yüksekken, yaşadıkları sosyal çevre ve toplum içinde benlik saygılarının düşük olduğunu gözlemlemiştir. Aynı araştırmasında, sosyo-ekonomik düzeyin benlik saygısı ile ilişkisini vurgulamış, ailelerinin sosyo-ekonomik düzey olarak yüksek olan öğrencilerin benlik saygıları, sosyo-ekonomik düzeyleri düşük olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğunu saptamıştır. Çıkan bu farkın erkek öğrencilerde daha çok gözlemlendiği, bu öğrencilerin baba ile ilişkileri, diğerlerine göre daha sıcak ve yakın çıktığı ve benlik saygılarının diğerlerine göre anlamlı düzeyde yüksek çıktığını vurgulamıştır.

Shavit ve Shouval (1980), üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmasında, diğer bireylerin geribildirim ve değerlendirmeleriyle öğrencilerin benlik saygısı arasındaki ilişkiye bakmak için öğrencileri, yüksek ve düşük benlik saygısı puan durumlarına göre sınıflandırmışlardır. Araştırmasında, düşük benlik saygısı olan öğrencilerin, dışsal olumlu değerlendirmeler karşısında, benlik saygılarının arttığı, olumsuz değerlendirmeler karşısında ise azaldığını, yüksek benlik saygısına sahip olan öğrencilerin, olumlu veya olumsuz değerlendirmeler karşısında anlamlı bir artma veya azalmanın olmadığını belirtmişlerdir.

Rugancı (1988), üniversitede okuyan öğrencilerin benlik saygısı, benlik bilinci ve depresyon belirtileri arasındaki ilişki incelenmiş, araştırma sonucunda; yüksek benlik bilinci ve depresyonun birlikte olduğu durumlarda içsel benlik saygısının, ters yönde etkilendiğini, yüksek dışsal bilincin depresyonla birlikte olduğunda ise dışsal benlik saygısının negatif yönde etkilendiği tespit edilmiştir.

Tufan (1989), üniversitede okuyan bir grup öğrencinin benlik saygısı düzeylerini belirlemek amacıyla sistematik bir şekilde birinci sınıftan son sınıfa kadar Coopersmith'in Benlik Saygısı Envanterini uygulamış ve araştırmasında öğrencilerin yaşam deneyimleri ile benlik saygıları arasında pozitif yönde anlamlı bulunmuştur. Dört yıl boyunca eğitim gören öğrencilerin yaşam deneyimleri arttıkça benlik saygılarının da arttığını saptamıştır. Aynı zamanda yüksek öğretim sürecinin, öğrencilerin benlik saygısını artırıcı bir ortam olabileceğini yorumlamış ancak öğrencilerde böyle bir gelişmenin sağlanabilmesi için onların olumlu yaşam deneyimlerinin artırılmasına ve sorunlarının çözümlenmesine yönelik hizmetlerin geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Odacı (1994), üniversite öğrencilerinin yalnızlık, benlik saygısı ve yakın ilişkiler kurabilme düzeylerini incelemiştir. Araştırma sonucunda; genel olarak öğrencilerin benlik saygı düzeylerinin yüksek olduğu, kız ve erkek üniversite öğrencilerinin benlik saygıları arasında anlamlı farklılığın olmadığı, öğrencilerin okudukları bölümlerle ve sınıf düzeyleri ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı bulunmuştur.

Maşrabacı (1994), üniversitede okuyan birinci sınıf öğrencilerinin benlik saygısı düzeylerini bazı değişkenlere göre araştırmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyetleri ile benlik saygıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, öğrencilerin

barındıkları yer (ailesiyle, yurt, arkadaşlarıyla evde, kardeşiyle evde ve akraba yanı) açısında da, benlik saygısı arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, öğrencilerin gelir düzeyinin yüksekliğinin benlik saygısını yükselttiğini, okuduğu bölümün, benlik saygısı düzeyini anlamlı düzeyde etkilemediğini, fiziki görünümünden hoşnut olma ile benlik saygısı düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu saptamıştır.

Arıcak (1995), üniversite öğrencilerinin saldırganlık, benlik saygısı ve denetim odağı düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Araştırmasında öğrencilerin, benlik saygılarının yüksek, orta ve düşük puanları ile saldırganlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını belirtmiştir. Ayrıca Kız ve erkek öğrencilerin benlik saygısı puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, okudukları sınıflara göre yine anlamlı farklılığın olmadığı, ancak benlik saygısı ile bölümler arasındaki farklılığın anlamlı düzeyde olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda benlik saygısı açısından, algılanan ana-baba tutumlarında anlamlı düzeyde farklılıklar çıktığını saptamıştır.

İnelmen (1996), üniversite öğrencilerinin benlik saygısı düzeylerinin cinsiyetleri ile ilişkisini araştırmış; kız öğrencilerin ilişkilere daha fazla önem vererek benlik saygılarını yükseltmeye çalıştıklarını ve bundan memnun oldukları, erkek öğrencilerin ise özel yeteneklerine daha fazla önem vererek bu doğrultuda saygınlık kazanmaya çalıştıklarını ve bundan memnun olduklarını gözlemlemiştir.

Gross ve John (1997), lisede okuyan öğrencilerin benlik saygısı ile depresyon belirtileri arasındaki ilişkiye bakmışlar, benlik saygısı ve depresyon arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu, aynı zamanda ailelerin olumsuz davranışları ve acımasızca eleştirileri öğrencilerin depresyon durumunu artırdığını ve benlik saygılarının düşmesine neden olduğunu tespit etmişlerdir.

İnanç (1997), üniversiteden mezun durumuna gelmiş son sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile benlik saygıları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Araştırma sonucunda; akademik başarı ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu vurgulamış, kız ve erkek öğrencilerin benlik saygıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını saptamıştır. Öğrencilerin dönem kaybı değişkenine göre benlik saygıları arasında anlamlı farklılıkların olmadığını saptamıştır.

Palcic ve Janek (1998), Orta ve Batı Avrupalı gençlerde benlik saygısı ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemişler. Araştırmalarında; Slovak ve Fransız öğrenciler karşılaştırılmış, Fransız öğrencilerin sözel, akademik, aynı cinsle yakın arkadaşlık, aile ilişkileri, din ve genel benlik kavramında Slovaplardan düzey olarak daha yüksekken, Slovak öğrenciler, problem çözme ve yaratıcılıkta daha iyi olduklarını saptamışlardır. Benlik saygısı açısından bu öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamış ancak genel akademik başarı düzeyinde Fransız öğrenciler, Slovak'lardan daha iyi durumda olduğunu belirtmişlerdir.

Ohannessian, Lerner ve Von Eye (1999), öğrencilerin kendilerine yeterlik duygularının depresyon ve kaygıda cinsiyet farkı gösterip göstermediğini incelemişler, araştırmalarında; erkek öğrencilerin kendilerine yeterlik duyguları puanları, kızlara göre daha yüksek çıktığını, aynı zamanda erkek öğrencilerin daha az depresif ve daha az kaygılı olduklarını belirtmişlerdir.

Taysi (2000), üniversite öğrencilerinin arkadaşlardan ve aileden sağladıkları destek algılaması ile benlik saygıları düzeyini incelemiştir. Araştırma sonucunda; aileden alınan destek algısının öğrencilerin benlik saygısını olumlu yönde etkilediği, arkadaşlardan alınan destek algısının da benzer şekilde öğrencilerin benlik saygılarını yükselttiğini saptamıştır.

Aksaray (2003), ergenlerde benlik saygısı geliştirmede beceri eğitimi ve aktivite merkezli programların etkisini içeren araştırmasında; aktivite grubu ile kontrol grubu arasında ön-test puan ortalamaları farklı değilken, son-test benlik saygısı puan ortalamaları beceri ve aktivite grubu lehine anlamlı düzeyde farklı olduğunu gözlemiştir. Bütün aktivitelerin, grup üyelerinin genel benlik saygısının yükselmesine olumlu katkılar sağladığı ve bu katkıların kalıcı olduğunu, etkinliğin hemen sonunda elde edilen ölçümlerden ve on altı hafta sonra tekrarlanan izleme ölçümlerinden elde ettiği sonuçlardan yorumlamıştır.

Karahan, Sardoğan, Şar, Ersanlı, Kaya ve Kumcağız (2004), üniversite öğrencilerinin yalnızlık durumları ile benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda; üniversite öğrencilerinin benlik saygısı, insanlara güven, eleştirilere karşı aşırı duyarlılık, depresif duygulanım, psikosomatik belirtiler,

kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme, ve tartışmalara katılma düzeylerine ve öğrencilerin cinsiyetlerine göre yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı farklılıkların olduğunu gözlemlemişlerdir. Aynı zamanda hayalperestlik ve benlik değerinin sürekliliği düzeylerine göre yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı farklılığın olmadığını saptamışlar, benlik saygısı yüksek olan öğrencilerin, diğer öğrencilerle birlikte olma ve iletişim kurma gibi yaşantılara daha kolay yöneldiklerini belirtmişlerdir.

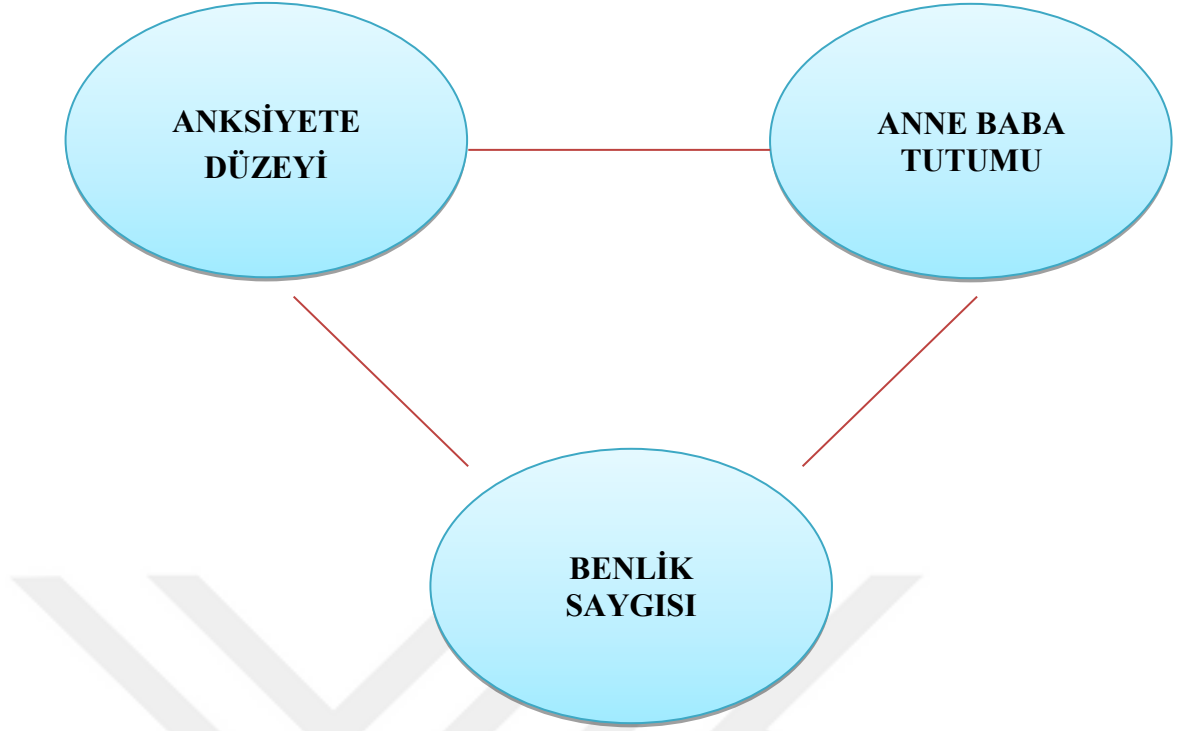
Lisansüstü eğitimi yapmak isteyen öğrencilerin benlik saygısı puan ortalamalarına bakıldığında, yapmak istemeyen öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç benlik saygısı yüksek olan öğrencilerin gelişime daha istekli ve kendilerine daha güvenli oldukları şeklinde yorumlanabilir (Akboy, Argun ve İkiz, 1997).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Araştırmanın bu bölümünde sırası ile araştırmanın modeli, araştırmanın hipotezleri, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma betimsel ve ilişkisel tarama modeline göre modellenmiştir. Deneklerin var olan özelliklerinde hiçbir değişiklik yapılmaksızın veri toplanarak, var olan durum hakkında deneklerin görüşleri alınmaya çalışılmıştır. Betimleme yöntemi geçmişe ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, kendi şartları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışılır. Olayı değiştirme ve etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan bilmek istenen şeyi gözleyip belirleyebilmektir. Bu bağlamda, gençlerin anksiyete belirti düzeyleri, anne baba tutumları ve benlik saygısı düzeyleri belirlenmeye çalışıldığından dolayı araştırma betimsel tarama modeline dayanmaktadır. Aynı zamanda anksiyete belirti düzeyleri, anne baba tutumları ve benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişki de belirleneceğinden ilişkisel tarama modeline de dayanmaktadır. Araştırmanın modeli Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2: Araştırmanın Modeli

3.2. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Araştırmanın hipotezleri;

H₁: Anksiyete belirti düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H₂: Anne baba tutumları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H₃: Benlik saygısı düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H₄: Anksiyete belirti düzeyleri yaşa göre farklılık göstermektedir.

H₅: Anne baba tutumları yaşa göre farklılık göstermektedir.

H₆: Benlik saygısı düzeyleri yaşa göre farklılık göstermektedir.

H₇: Anksiyete belirti düzeyleri eğitime göre farklılık göstermektedir.

H₈: Anne baba tutum düzeyleri eğitime göre farklılık göstermektedir.

H₉: Benlik saygısı düzeyleri eğitime göre farklılık göstermektedir.

H₁₀: Anne baba tutumları annenin eğitimine göre farklılık göstermektedir.

- H₁₁: Anksiyete belirti düzeyleri annenin eğitimine göre farklılık göstermektedir.
- H₁₂: Benlik saygısı düzeyleri annenin eğitimine göre farklılık göstermektedir.
- H₁₃: Anne baba tutumları babanın eğitimine göre farklılık göstermektedir.
- H₁₄: Anksiyete belirti düzeyleri babanın eğitimine göre farklılık göstermektedir.
- H₁₅: Benlik saygısı düzeyleri babanın eğitimine göre farklılık göstermektedir.
- H₁₆: Anne baba tutumları kardeş sayısına göre farklılık göstermektedir.
- H₁₇: Anksiyete belirti düzeyleri kardeş sayısına göre farklılık göstermektedir.
- H₁₈: Benlik saygısı düzeyleri kardeş sayısına göre farklılık göstermektedir.
- H₁₉: Anne baba tutumları kaçınıcı kardeş olduklarına göre farklılık göstermektedir.
- H₂₀: Anksiyete belirti düzeyleri kaçınıcı kardeş olduklarına göre farklılık göstermektedir.
- H₂₁: Benlik saygısı düzeyleri kaçınıcı kardeş olduklarına göre farklılık göstermektedir.
- H₂₂: Benlik saygısı düzeyleri medeni duruma göre farklılık göstermektedir.
- H₂₃: Anne baba tutumları medeni duruma göre farklılık göstermektedir.
- H₂₄: Benlik saygısı düzeyleri medeni duruma göre farklılık göstermektedir.
- H₂₅: Anksiyete belirti düzeyleri, anne baba tutumları ve benlik saygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

3.3. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini türkiyede yaşayan 18-35 yaş arasındaki bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın evreninden seçilen 157 kişi ise araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

3.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırma kapsamında bir kişisel bilgi formu, üç adet ölçek kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunda katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim, durumu gibi demografik özelliklerine yer verilmiştir. Araştırmada öğrencilerin demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafından bir 'Kişisel Bilgi Formu' hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formunda katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim, durumu gibi demografik özelliklerine yer verilmiştir.

Beck Anksiyete Ölçeği

Bireyin yaşadığı anksiyete belirtilerinin sıklığını belirleyen bir öz bildirim ölçeğidir. Dr. Aaron T. Beck ve ark. tarafından hazırlanmış, çoktan seçmeli 21 soruluk, kendini değerlendirme ölçeğidir. Her maddeden 0 ile 3 arası puan almaktadır. En yüksek puan 63 tür. Bireylerin yaşadığı kaygı belirtilerinin sıklığını belirlemeyi hedefler. Türkiye için geçerlilik güvenilirlik çalışmaları; Ulusoy M, Şahin N ve Erkmen H tarafından yapılmıştır (Ulusoy ve ark., 1998).

Anne Baba Tutum Ölçeği

Anababa Tutumları Ölçeği, ilk olarak 1972 yılında Kuzgun tarafından geliştirilmiştir. Ancak uygulamalar sonucunda alt ölçeklerin birbirinden bağımsız ölçme yapamadığı ve test tekrar test uygulamasında alt boyutlara ilişkin korelasyon katsayılarının yeterli bulunmaması sonucunda aracın yeniden ele alınıp, geliştirilmesine karar verilmiştir (Eldeleklioğlu ve Kuzgun, 2005). Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması için 1992-1993 öğretim yılında Gazi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören 100 öğrenciye uygulama yapılmıştır. Geliştirilen ölçek faktör analizi sonuçlarına göre demokratik (15 madde), koruyucu-istekçi (15 madde) ve otoriter (10 madde) olarak adlandırılan birbirinden bağımsız 3 boyuttan ve toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri 5'li likert tipi (5= Tamamen uygun, 4= Çok uygun, 3= Biraz uygun, 2= Pek uygun değil ve 1=Hiç uygun değil) derecelendirmeye ölçülmektedir. Alt boyutlara giren maddeler şu şekildedir: Demokratik anababa tutumu

alt ölçeğine giren maddeler: 1, 2, 6, 7, 13, 14, 15, 20, 21, 22, 29, 30, 36, 37, 39 ‘dur. Koruyucu-istekçi anababa tutumu alt ölçeğine giren maddeler: 4, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 33 ve 34’tür. Otoriter anababa tutumu alt ölçeğine giren maddeler: 3, 5, 8, 12, 16, 23, 31, 35, 38 ve 40’dır.

Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği

Coopersmith (1967) tarafından geliştirilen bu ölçek, kişinin çeşitli alanlarda kendisi hakkındaki tutumunu değerlendirmede kullanılan bir ölçme aracıdır. Yetişkinler formu 25 maddelik kısa form ve 58 maddelik uzun formlardan oluşmaktadır. Ölçek, “benim gibi” ya da “benim gibi değil” biçiminde işaretlenebilen maddelerden oluşur. Bu maddelerde kişinin hayata bakış açısı, aile ilişkileri, sosyal ilişkileri ve dayanma gücü ile ilgili ifadeler bulunmaktadır. Bu tez çalışmasında 25 maddelik kısa form kullanılmıştır. Her iki formda 'Benim gibi' veya 'Benim gibi değil' şeklinde cevaplanabilen ifadelerden oluşmaktadır. Bazı maddelerde ‘Benim gibi’ bazı maddelerde ise ‘Benim gibi değil’ şikkını işaretleyenler 4 puan almaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 0-100 arasında değişmektedir dolayısıyla alınabilecek en yüksek puan 100’dür. Puanların yüksekliği benlik saygısı düzeyinin yüksekliği, puanların düşüklüğü ise benlik saygısı düzeyinin düşüklüğü anlamına gelmektedir

Araştırmada kullanılan ölçeklere ilişkin güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Güvenilirlik Analizi Sonuçları

	Cronbachs Alpha Katsayısı
Beck Anksiyete Ölçeği	0,87
Anne Baba Tutum Ölçeği	0,81
Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği	0,79

Araştırma kapsamında kullanılan ölçeklerin güvenilirlik katsayıları incelendiğinde **Beck Anksiyete Ölçeği** 0,87, **Anne Baba Tutum Ölçeği** 0,81,

Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği 0,79 cronbachs alpha katsayısına sahip olduğu gözlenmiştir. Buna göre kullanılan her üç ölçekte oldukça güvenilir olduğu görülmüştür.

3.5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Araştırma için gerekli veriler deneklere uygulanan anket yoluyla elde edilmiştir. Anket yoluyla elde edilen ham veriler bilgisayara aktarılmıştır. Araştırma problemlerine cevap bulma sürecinde, SPSS 20.0 (Statistical Package for The Social Science) programından yararlanılmıştır.

İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında man whitney-u testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında kruskall whallis testi kullanılmıştır. Kruskall whallis testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı olarak man whitney-u testi testi kullanılmıştır

Araştırmanın sürekli değişkenleri arasında Spearman korelasyon analizi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında, %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

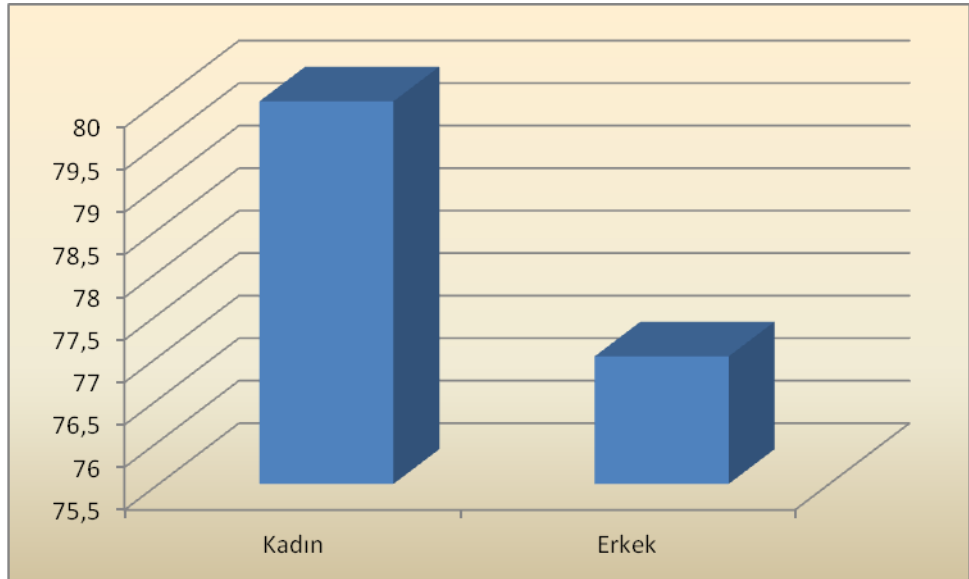
4.1. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde katılımcılara uygulanan anket sonucu elde edilen verilerin bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 3: Cinsiyet Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

	Frekans	Yüzde
Kadın	80	51,0
Erkek	77	49,0
Total	157	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet dağılımlarına ilişkin frekans analizi sonuçları Tablo 3’de verilmiştir. Buna göre katılımcıların %51’unun kadın %49’unun erkek olduğu görülmüştür. Cinsiyet dağılımları genel olarak incelendiğinde erkek ve kadın katılımcı sayılarının birbirine yakın olduğu gözlenmiştir. Cinsiyet dağılımına ilişkin grafik Şekil 3’de verilmiştir.

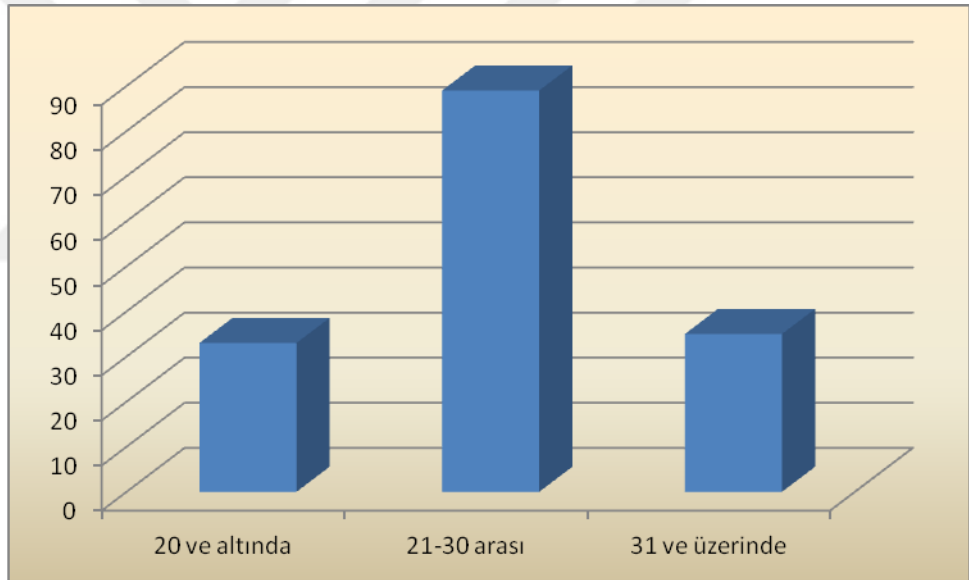

Şekil 3: Cinsiyet Dağılımı

Tablo 4: Yaş Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

	Frekans	Yüzde
20 ve altında	33	21,0
21-30 arası	89	56,7
31 ve üzerinde	35	22,3
Total	157	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin yaş dağılımlarına ilişkin frekans dağılımları Tablo 4’de verilmiştir. Buna göre katılımcıların %21’inin 20 ve altında, %56,7’sinin 21-30 yaş arasında, %22,3’ünün de 31 ve üzerinde olduğu görülmüştür. Yaş dağılımları genel olarak incelendiğinde katılımcıların çoğunun 21-30 yaş arasında olduğu gözlenmiştir. Yaş dağılımlarına ilişkin grafik Şekil 4’de verilmiştir.

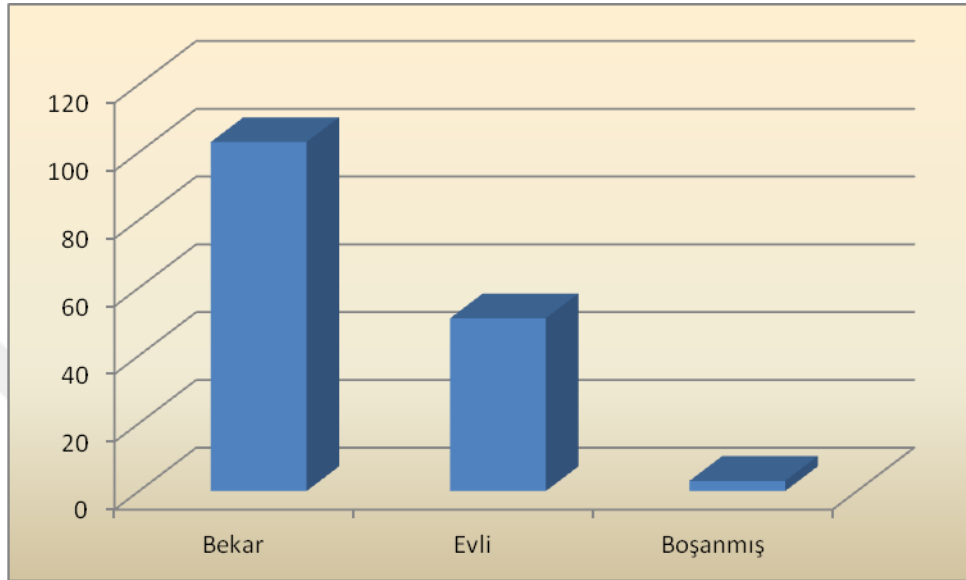

Şekil 4: Yaş Dağılımı

Tablo 5: Medeni Durum Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

	Frekans	Yüzde
Bekar	103	65,6
Evli	51	32,5
Boşanmış	3	1,9
Total	157	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin medeni durum dağılımlarına ilişkin frekans analizi sonuçları Tablo 5’de verilmiştir. Buna göre katılımcıların %65,6’sının bekar, %32,5’inin evli, %1,9’unun da boşanmış olduğu gözlenmiştir. Medeni durum dağılımları genel olarak incelendiğinde katılımcıların çoğunun bekar olduğu görülmüştür. Medeni durum dağılımına ilişkin grafik Şekil 5’de verilmiştir.

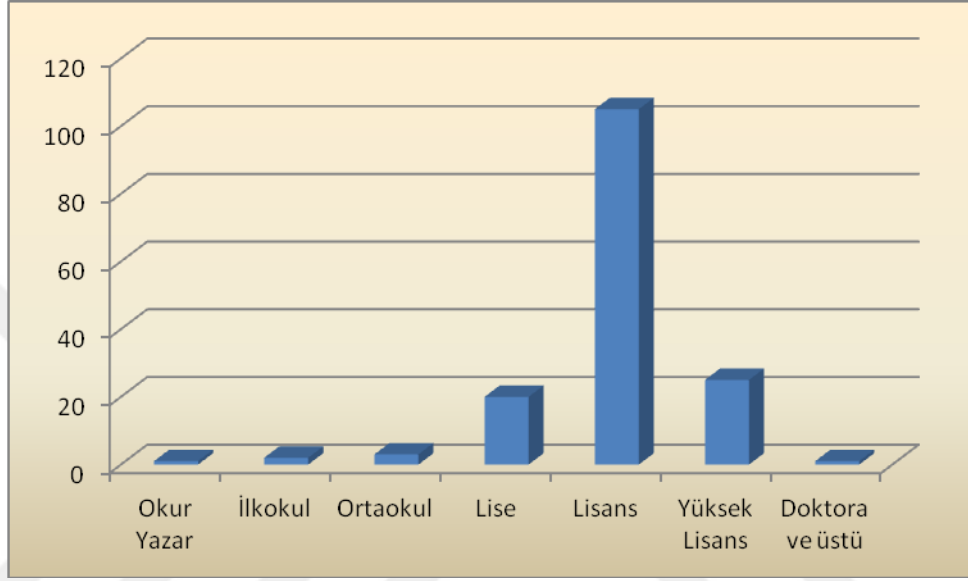

Şekil 5: Medeni Durum Dağılımı

Tablo 6: Eğitim Durumu Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

	Frekans	Yüzde
Okur Yazar	1	,6
İlkokul	2	1,3
Ortaokul	3	1,9
Lise	20	12,7
Lisans	105	66,9
Yüksek Lisans	25	15,9
Doktora ve üstü	1	,6
Total	157	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu dağılımlarına ilişkin frekans analizi sonuçları Tablo 6’de verilmiştir. Buna göre katılımcıların %66,9’unun lisans, %15,9’unun yüksek lisans, %12,7’sinin lise mezunu olduğu gözlenmiştir. Eğitim durumu dağılımları genel olarak incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun lisans mezunu olduğu görülmüştür. Eğitim durumu dağılımlarına ilişkin grafik Şekil 6’de verilmiştir.

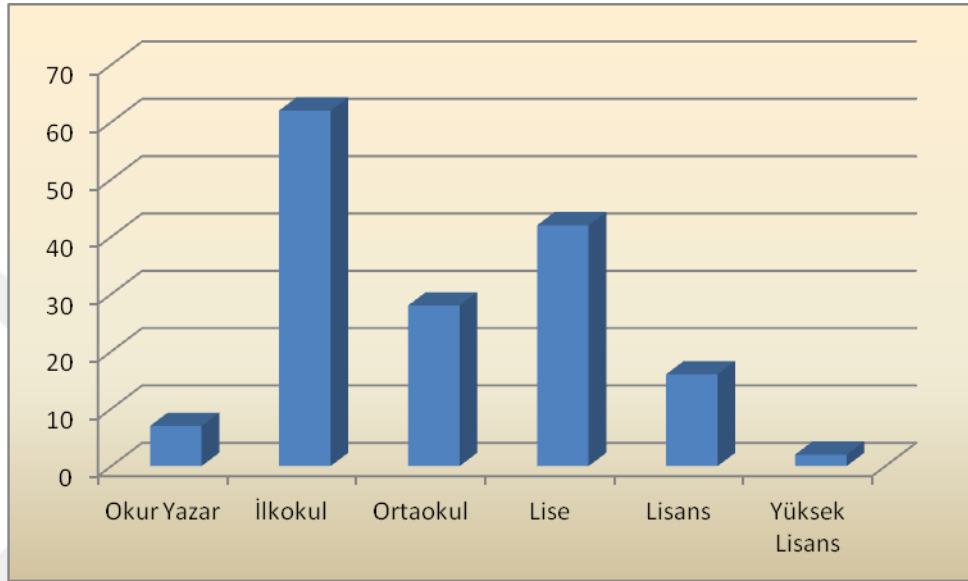

Şekil 6: Yaş Dağılımı

Tablo 7: Anne Eğitim Durumu Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

	Frekans	Yüzde
Okur Yazar	7	4,5
İlkokul	62	39,5
Ortaokul	28	17,8
Lise	42	26,8
Lisans	16	10,2
Yüksek Lisans	2	1,3
Total	157	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin anne eğitim durumu dağılımlarına ilişkin frekans analizi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir. Buna göre katılımcıların %39,5’inin annesinin ilkokul, %26,8’inin lise, %17,8’inin ortaokul, %10,2’sinin lisans mezunu olduğu gözlenmiştir. Anne eğitim durumu dağılımları genel olarak incelendiğinde ilkokul mezunu annelerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. Anne eğitim durumu dağılımına ilişkin grafik Şekil7’de verilmiştir

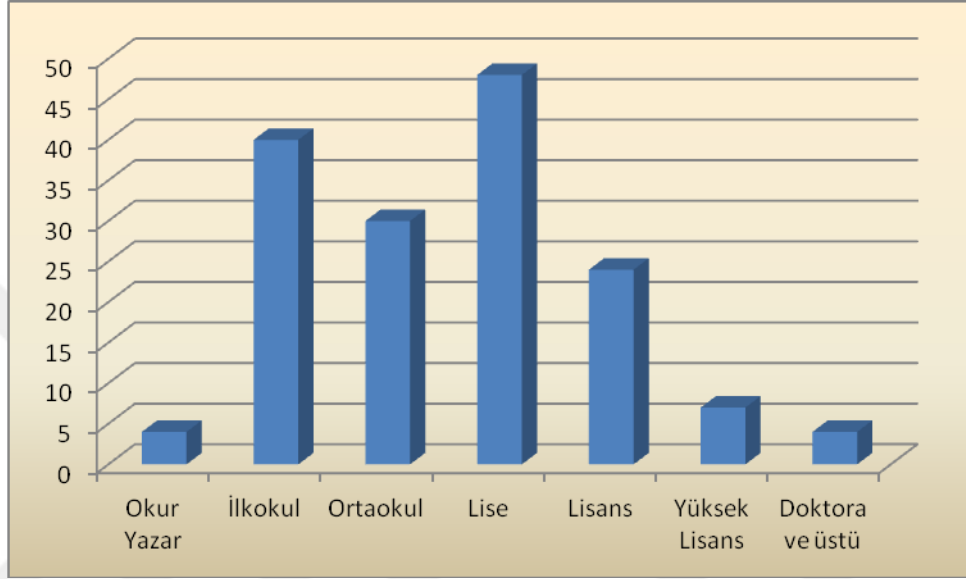

Şekil 7: Anne Eğitim Durumu Dağılımı

Tablo 8: Baba Eğitim Durumu Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

	Frekans	Yüzde
Okur Yazar	4	2,5
İlkokul	40	25,5
Ortaokul	30	19,1
Lise	48	30,6
Lisans	24	15,3
Yüksek Lisans	7	4,5
Doktora ve üstü	4	2,5
Total	157	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin baba eğitim durumu dağılımlarına ilişkin frekans analizi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir. Buna göre katılımcıların %25,5’inin babasının ilkokul, %19,1’inin ortaokul, %30,6’sının lise, %153’ünün lisanas, %4,5’inin yüksek lisans, %2,5’inin doktora mezunu olduğu gözlenmiştir. Baba eğitim durumu dağılımları genel olarak incelendiğinde lise mezunu babaların çoğunlukta olduğu görülmüştür. Baba eğitim durumu dağılımına ilişkin grafik Şekil 8’da verilmiştir.

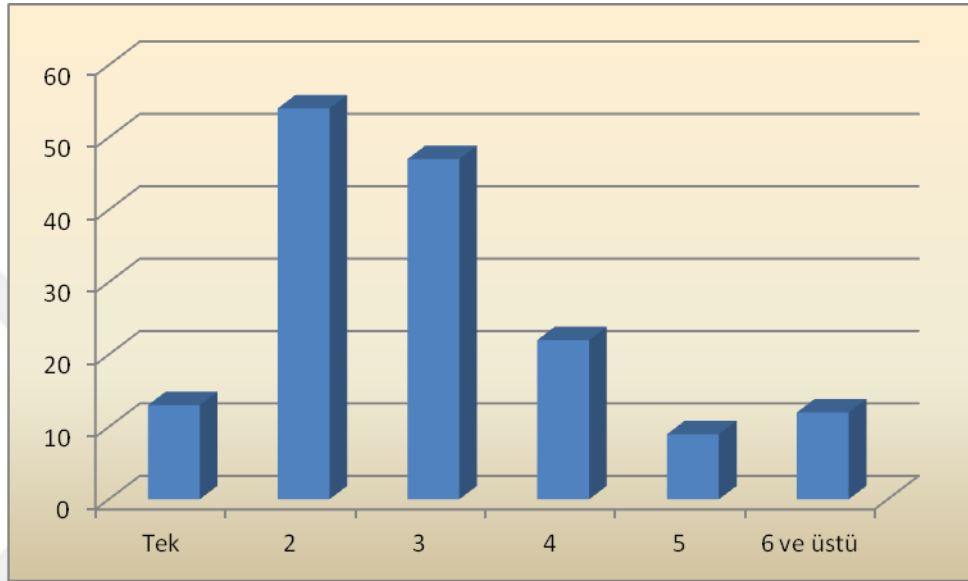

Şekil 8: Baba Eğitim Durumu Dağılımı

Tablo 9: Kardeş Sayısı Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

	Frekans	Yüzde
Tek	13	8,3
2	54	34,4
3	47	29,9
4	22	14,0
5	9	5,7
6 ve üstü	12	7,7
Total	157	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin kardeş sayısı dağılımlarına ilişkin frekans analizi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir. Buna göre katılımcıların %8,3’ünün tek kardeş, %34,4’ünün iki kardeş, %29,9’unun üç kardeş, %14’ünün 4 kardeş, %5,7’sinin beş kardeş, %7,7’sinin 6 kardeş ve üstünde olduğu gözlenmiştir. Kardeş sayısı dağılımları genel olarak incelendiğinde iki kardeş olanların çoğunlukta olduğu görülmüştür. Kardeş sayısı dağılımlarına ilişkin grafik Şekil 9’da verilmiştir.

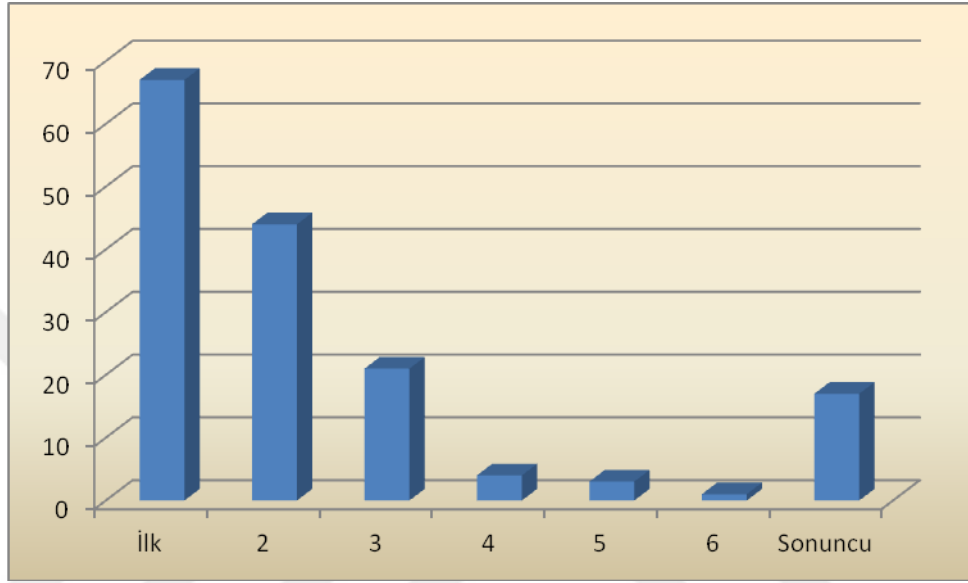

Şekil 9: Kardeş Sayısı Dağılımı

Tablo 10: Kardeş Sırası Dağılımına İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

	Frekans	Yüzde
İlk	67	42,7
2	44	28,0
3	21	13,4
4	4	2,5
5	3	1,9
6	1	,6
Sonuncu	17	10,8
Total	157	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin kardeş sırası dağılımlarına ilişkin frekans analizi sonuçları Tablo 10’de verilmiştir. Buna göre katılımcıların %42,74’sinin ilk çocuk, %28’inin ikinci çocuk, %13,4’ünün üçüncü çocuk, %2,5’inin dördüncü çocuk, %10,8’inin son çocuk olduğu gözlenmiştir. Kardeş sırası dağılımları genel olarak incelendiğinde katılımcıların çoğunun ilk çocuk olduğu görülmüştür. Kardeş sırası dağılımına ilişkin grafik Şekil 10’da verilmiştir.

Şekil 10: Kardeş Sırası Dağılımı

Tablo 11: Genç Yetişkinlerin Anne Baba Tutumu, Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeyleri

	N	Ort	Ss	Min.	Max.
Demokratik Anne Baba Tutumu	157	26,54	8,58	6,00	68,00
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	157	26,43	8,10	7,00	53,00
Otoriter Anne Baba Tutumu	157	22,61	5,71	6,00	35,00
Anksiyete	157	10,74	8,35	0,00	37,00
Benlik Saygısı	157	10,54	2,71	4,00	20,00

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin “demokratik anne baba tutumu” düzeyi ($26,54 \pm 8,58$); “koruyucu istekçi anne baba tutumu” düzeyi ($26,43 \pm 8,10$); “otoriter anne baba tutumu” düzeyi ($22,61 \pm 5,71$); “anksiyete” düzeyi ($10,74 \pm 8,35$); “benlik saygısı” düzeyi ($10,54 \pm 2,71$) olarak saptanmıştır.

Tablo 12: Genç Yetişkinlerin Anne Baba Tutumu, Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeyleri Arasındaki Korelasyon İlişkisi

		Demokratik Anne Baba Tutumu	Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	Otoriter Anne Baba Tutumu	Anksiyete	Benlik Saygısı
Demokratik Anne Baba Tutumu	r	1,00				
	p	0,00				
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	r	0, 70**	1,00			
	p	0,00	0,00			
Otoriter Anne Baba Tutumu	r	0, 52**	0, 55**	1,00		
	p	0,00	0,00	0,00		
Anksiyete	r	0, 05	0, 14	-0, 01	1,00	
	p	0, 50	0, 07	0, 84	0,00	
Benlik Saygısı	r	0, 15	0, 01	0, 08	0, 20**	1,00
	p	0, 05	0, 86	0, 27	0, 01	0,00

**.:Anlamli bir iliski olduğunu ifade eder

Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu ve demokratik anne baba tutumu arasında yüksek, pozitif yönde anlamli iliski bulunmaktadır($r=0.7$; $p=0,000<0.05$). Otoriter Anne Baba Tutumu ve demokratik anne baba tutumu arasında orta, pozitif yönde anlamli iliski bulunmaktadır($r=0.52$; $p=0,00<0.05$). Otoriter Anne Baba Tutumu ve koruyucu istekçi anne baba tutumu arasında orta, pozitif yönde anlamli iliski bulunmaktadır ($r=0.55$; $p=0,00<0.05$). Benlik Saygısı ve anksiyete arasında çok zayıf, pozitif yönde anlamli iliski bulunmaktadır ($r=0.206$; $p=0,010<0.05$). Diğer değişkenler arasındaki iliskiler istatistiksel olarak anlamli değildir ($p>0.05$).

Tablo 13: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Yaşa Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p	Fark
Demokratik Anne Baba Tutumu	18-25 Yaş	92	27,65	9,77	4,15	0,12	
	26-30 Yaş	30	26,06	7,12			
	31-35 Yaş	35	24,02	5,38			
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	18-25 Yaş	92	27,28	9,11	9,18	0,01	1 > 3 2 > 3
	26-30 Yaş	30	27,80	6,87			
	31-35 Yaş	35	23,02	4,84			
Otoriter Anne Baba Tutumu	18-25 Yaş	92	23,13	5,66	4,066	0,13	
	26-30 Yaş	30	22,73	5,97			
	31-35 Yaş	35	21,14	5,53			

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur(KW=9, 18; p=0, 010<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; yaşı 18-25 yaş olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları (27, 28 ± 9, 11), yaşı 31-35 yaş olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanlarından (23, 02 ± 4, 84) yüksek bulunmuştur. Yaşı 26-30 yaş olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları (27, 80 ± 6, 87), yaşı 31-35 yaş olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanlarından (23, 02 ± 4, 84) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır(p>0.05).

Tablo 14: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Yaşa Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p	Fark
Anksiyete	18-25 Yaş	92	10,63	8,01	12,02	0,00	2 > 1 1 > 3 2 > 3
	26-30 Yaş	30	14,86	9,36			
	31-35 Yaş	35	7,51	6,90			
Benlik Saygısı	18-25 Yaş	92	10,87	2,87	3,19	0,20	
	26-30 Yaş	30	10,26	2,06			
	31-35 Yaş	35	9,94	2,73			

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin anksiyete puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (KW=12,02; p=0,002<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; yaşı 26-30 yaş olanların anksiyete puanları (14,86 ± 9,36), yaşı 18-25 yaş olanların anksiyete puanlarından (10,63 ± 8,01) yüksek bulunmuştur. Yaşı 18-25 yaş olanların anksiyete puanları (10,63 ± 8,01), yaşı 31-35 yaş olanların anksiyete puanlarından (7,51 ± 6,90) yüksek bulunmuştur. Yaşı 26-30 yaş olanların anksiyete puanları (14,86 ± 9,36), yaşı 31-35 yaş olanların anksiyete puanlarından (7,51 ± 6,90) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin benlik saygısı puanları ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır (p>0.05).

Tablo 15: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Eğitim Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p
Demokratik Anne Baba Tutumu	Lise	26	25,11	6,65	0,43	0,80
	Lisans	105	26,65	8,85		
	Yüksek Lisans	26	27,50	9,29		
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	Lise	26	24,80	6,91	1,51	0,47
	Lisans	105	27,01	8,88		
	Yüksek Lisans	26	25,73	5,45		
Otoriter Anne Baba Tutumu	Lise	26	23,42	4,28	3,18	0,20
	Lisans	105	22,13	6,11		
	Yüksek Lisans	26	23,73	5,24		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, koruyucu istekçi anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 16: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Eğitim Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p
Anksiyete	Lise	26	10,61	7,09	1,79	0,40
	Lisans	105	10,37	8,61		
	Yüksek Lisans	26	12,38	8,52		
Benlik Saygısı	Lise	26	11,07	2,82	1,46	0,48
	Lisans	105	10,39	2,81		
	Yüksek Lisans	26	10,65	2,19		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin anksiyete, benlik saygısı puanları ortalamalarının eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 17: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	P
Demokratik Anne Baba Tutumu	İlkokul Ve Altı	69	25,01	7,46	4,80	0,18
	Ortaokul	28	27,00	8,71		
	Lise	42	28,64	10,34		
	Lisans	18	26,77	7,35		
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	İlkokul Ve Altı	69	25,23	7,34	2,51	0,47
	Ortaokul	28	27,92	8,70		
	Lise	42	27,04	9,00		
	Lisans	18	27,27	7,75		
Otoriter Anne Baba Tutumu	İlkokul Ve Altı	69	22,47	5,54	0,45	0,92
	Ortaokul	28	22,39	7,21		
	Lise	42	22,64	5,67		
	Lisans	18	23,38	4,00		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, koruyucu istekçi anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının anne eğitim düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 18: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p
Anksiyete	İlkokul Ve Altı	69	10,44	8,42	3,06	0,38
	Ortaokul	28	8,67	6,83		
	Lise	42	11,57	8,65		
	Lisans	18	13,16	9,26		
Benlik Saygısı	İlkokul Ve Altı	69	10,27	2,54	1,20	0,75
	Ortaokul	28	10,67	2,79		
	Lise	42	10,61	2,65		
	Lisans	18	11,22	3,42		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin anksiyete, benlik saygısı puanları ortalamalarının anne eğitim düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 19: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p
Demokratik Anne Baba Tutumu	İlkokul Ve Altı	44	25,70	7,93	3,82	0,43
	Ortaokul	30	25,03	8,15		
	Lise	48	28,72	10,60		
	Lisans	24	25,45	6,76		
	Lisansüstü	11	26,81	4,14		
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	İlkokul Ve Altı	44	25,40	7,32	7,43	0,11
	Ortaokul	30	24,70	8,59		
	Lise	48	28,85	9,05		
	Lisans	24	25,66	7,08		
	Lisansüstü	11	26,36	6,12		
Otoriter Anne Baba Tutumu	İlkokul Ve Altı	44	22,38	6,52	1,35	0,85
	Ortaokul	30	21,76	5,53		
	Lise	48	23,12	5,96		
	Lisans	24	22,62	4,60		
	Lisansüstü	11	23,54	4,25		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, koruyucu istekçi anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının baba eğitim düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 20: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p
Anksiyete	İlkokul Ve Altı	44	10,15	9,23	7,09	0,13
	Ortaokul	30	11,50	7,78		
	Lise	48	9,50	6,88		
	Lisans	24	14,50	9,33		
	Lisansüstü	11	8,27	8,47		
Benlik Saygısı	İlkokul Ve Altı	44	10,31	2,82	3,51	0,47
	Ortaokul	30	10,83	2,76		
	Lise	48	10,31	2,50		
	Lisans	24	10,33	2,22		
	Lisansüstü	11	12,18	3,76		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin anksiyete, benlik saygısı puanları ortalamalarının baba eğitim düzeyi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 21: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p
Demokratik Anne Baba Tutumu	Tek	13	27,53	7,47	4,81	0,43
	2	54	27,53	9,77		
	3	47	27,19	7,89		
	4	22	25,22	9,77		
	5	9	22,77	6,90		
	6 Ve üstü	12	23,66	3,84		
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	Tek	13	27,30	9,63	8,12	0,15
	2	54	26,98	7,96		
	3	47	27,80	8,83		
	4	22	25,50	7,96		
	5	9	23,33	3,50		
	6 Ve üstü	12	21,66	4,97		
Otoriter Anne Baba Tutumu	Tek	13	24,23	4,96	2,75	0,73
	2	54	22,83	5,57		
	3	47	22,91	5,36		
	4	22	21,36	6,64		
	5	9	22,77	3,93		
	6 Ve üstü	12	20,83	7,80		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, koruyucu istekçi anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının kardeş sayısı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 22: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	P
Anksiyete	Tek	13	11,84	7,36	7,45	0,18
	2	54	11,38	8,74		
	3	47	10,72	8,34		
	4	22	7,77	7,21		
	5	9	7,33	6,70		
	6 Ve üstü	12	14,75	9,50		
Benlik Saygısı	Tek	13	10,07	2,84	2,25	0,81
	2	54	10,83	2,84		
	3	47	10,61	2,93		
	4	22	9,81	2,21		
	5	9	10,33	2,23		
	6 Ve üstü	12	11,00	2,44		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin anksiyete, benlik saygısı puanları ortalamalarının kardeş sayısı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 23: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Kaçınıcı Kardeş Olduğuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	P	Fark
Demokratik Anne Baba Tutumu	İlk	67	27,00	7,46	5,85	0,21	
	2	44	26,93	9,71			
	3	21	27,71	12,24			
	4 Ve üzeri	8	21,25	3,41			
	Sonuncu	17	24,76	4,71			
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	İlk	67	27,16	7,47	12,53	0,01	1 > 5 3 > 2 3 > 4 3 > 5
	2	44	25,34	7,79			
	3	21	30,85	11,29			
	4 Ve üzeri	8	22,62	3,24			
	Sonuncu	17	22,70	5,47			
Otoriter Anne Baba Tutumu	İlk	67	23,04	5,21	3,04	0,55	
	2	44	22,18	4,99			
	3	21	22,66	8,02			
	4 Ve üzeri	8	19,37	7,15			
	Sonuncu	17	23,47	5,42			

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları ortalamalarının kaçınıcı kardeş olduğu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (KW=12,53; p=0,01<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; kaçınıcı kardeş olduğu İlk olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları (27, 16 ± 7,47), kaçınıcı kardeş olduğu Sonuncu olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanlarından (22,70 ± 5,47) yüksek bulunmuştur. Kaçınıcı kardeş olduğu 3 olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları (30,85 ± 11,29), kaçınıcı kardeş olduğu 2 olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanlarından (25,34 ± 7,79) yüksek bulunmuştur. Kaçınıcı kardeş olduğu 3

olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları ($30,85 \pm 11,29$), kaçınıcı kardeş olduğu 4 ve üzeri olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanlarından ($22,62 \pm 3,24$) yüksek bulunmuştur. Kaçınıcı kardeş olduğu 3 olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanları ($30,85 \pm 11,29$), kaçınıcı kardeş olduğu Sonuncu olanların koruyucu istekçi anne baba tutumu puanlarından ($22,70 \pm 5,47$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının kaçınıcı kardeş olduğu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 24: Genç Yetişkinlerin Anksiyete ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Kaçınıcı Kardeş Olduğuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	P
Anksiyete	İlk	67	12,67	8,84	7,44	0,11
	2	44	8,84	7,79		
	3	21	8,52	5,77		
	4 Ve üzeri	8	13,75	11,09		
	Sonuncu	17	9,41	7,77		
Benlik Saygısı	İlk	67	10,43	2,58	1,95	0,74
	2	44	10,65	2,79		
	3	21	10,14	3,30		
	4 Ve üzeri	8	10,87	2,99		
	Sonuncu	17	11,05	2,27		

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin anksiyete, benlik saygısı puanları ortalamalarının kaçınıcı kardeş olduğu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 25: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Cinsiyete Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	MW	P
Demokratik Anne Baba Tutumu	Kadın	80	25,60	6,77	2 895,00	0,51
	Erkek	77	27,52	10,08		
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	Kadın	80	25,62	7,17	2 956,00	0,66
	Erkek	77	27,27	8,95		
Otoriter Anne Baba Tutumu	Kadın	80	23,03	5,23	2 776,50	0,28
	Erkek	77	22,16	6,18		

Genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, koruyucu istekçi anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 26: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Cinsiyete Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	MW	P
Anksiyete	Kadın	80	12,65	8,36	2 179,50	0,00
	Erkek	77	8,76	7,91		
Benlik Saygısı	Kadın	80	10,70	2,67	2 818,00	0,35
	Erkek	77	10,39	2,77		

Genç yetişkinlerin anksiyete puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney U=2 179,50; $p=0,00<0,05$). Kadınların anksiyete puanları ($x=12,65$), erkeklerin anksiyete puanlarından ($x=8,76$) yüksek bulunmuştur.

Genç yetişkinlerin benlik saygısı puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 27: Genç Yetişkin Algılarına Göre Anne Baba Tutum Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	MW	p
Demokratik Anne Baba Tutumu	Bekar	106	27,10	9,56	2 475,00	0,39
	Evli	51	25,37	6,00		
Koruyucu İstekçi Anne Baba Tutumu	Bekar	106	27,21	8,90	2 317,50	0,14
	Evli	51	24,80	5,87		
Otoriter Anne Baba Tutumu	Bekar	106	23,10	5,64	2 290,00	0,12
	Evli	51	21,58	5,79		

Genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, koruyucu istekçi anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0, 05$).

Tablo 28: Genç Yetişkinlerin Anksiyete Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin medeni duruma Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	MW	p
Anksiyete	Bekar	106	11,09	8,77	2 593,00	0,68
	Evli	51	10,02	7,43		
Benlik Saygısı	Bekar	106	10,67	2,77	2 497,00	0,43
	Evli	51	10,27	2,59		

Genç yetişkinlerin anksiyete, benlik saygısı puanları ortalamalarının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

4.2. TARTIŞMA

İnsanın, yaşamını sürdürebilmesi için ihtiyaçların karşılanması sürecinde yaşadığı olumlu veya olumsuz gelişmeler, kendine ve çevresine yönelik çeşitli tutumlar geliştirmelerine sebep olmaktadır. Bireyin içsel ve sosyal çevre özellikleri onun gelişmelere ve uyarıcılara karşı tepkiler verme biçimini oluşturmaktadır. Bu kapsamda benlik saygısı, anksiyete analizi ve temel çevresel faktörlerden olan anne babanın çocuğa tutumu birçok araştırmacıya insanın tutum analizini yapabilmek adına konu olmuşlardır. Ancak bu üç konunun birarada karşılaştırmalarına yönelik çalışmalar oldukça az olup mevcut çalışmalar da genel olarak çocuk ve ergen yaş gruplarını kapsamaktadır.

Literatürdeki çoğu çalışma göz önüne alındığında yapılmış olan bu araştırma ve analiz kişilik ve kimlik kavramını tamamlamış olan genç erişkin bireylerde çocukluk dönemindeki anne baba tutumunun benlik saygısına anksiyete düzeylerine ne derece yansıdığını ortaya koymaktadır. Bu amaç doğrultusunda belirli hipotezlere istatistiksel cevaplar aranmış ve bu zamana kadar konu ile ilgili yapılmış çalışmalar kapsamında, araştırmadan elde edilen sonuçlarla yorumlanıp değerlendirme analizi yapılmıştır.

Araştırma bulgularına göre, bireyin benlik saygısı arttıkça anksiyete belirti düzeyi de artmaktadır. Literatür incelendiğinde, Gürkan (1990) tıp fakültesi ve meslek yüksek okulunda okuyan öğrencilerin benlik saygısı, kaygı ve depresyonla bazı değişkenler arasındaki ilişkiyi incelediği çalışması ile paralellik göstermediği gözlenmiştir. Bu araştırma sonucunda benlik saygısı ile kaygı ve depresyon düzeyleri arasında negatif bir ilişkinin olduğu yani benlik saygısı düştükçe, kaygı ve depresyon düzeylerinin arttığı bulunmuştur. Benzer konu çerçevesinde yapılan literatür taramalarında anksiyete ile benlik saygısının birarada yürütüldüğü Arslan'ın (2016) çalışmasında üniversiteye yeni başlayan (1. Sınıf) ve mezun durumunda olan (4. Sınıf) eğitim fakültesi öğrencilerinden oluşan 132 kız 92 erkek; benlik saygısı, depresyon ve

anksiyete açısından değerlendirilmiş olup, anksiyete ile benlik saygısı arasında ilişki tespit edilmesine rağmen anlamlı istatistiksel sonuç elde edilememiştir. Bu zamana kadar anksiyete benlik saygısı karşılaştırmasının azlığı konuya dair daha detaylı çalışmalara yönelme gerekliliği doğurmaktadır.

Genç yetişkinlerde anne baba tutumu çeşitleri ile benlik saygısı arasında ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak, Haktanır ve Baran'ın 299 genç üzerinde yaptığı çalışmada benlik saygısı ve anne baba tutumu arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Söz konusu bu araştırmada demokratik anne baba tutumunun gençleri yüksek benlik saygısına yol açtığı gözlenirken, otoriter ve ilgisiz tutumların düşük benlik saygısına yol açtığı tespit edilmiştir. Ayrıca, Ankara'da Can tarafından 1094 lise ikinci sınıf öğrencisi üzerinde yapılan araştırmada ve Hatipoğlu'nun ilköğretim yedinci sınıf öğrencisi üzerinde yapılan çalışmada, anne babalarını katı, otoriter olarak algılayan öğrencilerin benlik saygısının düşük olduğu gözlenmiştir (akt Kulaksızloğlu, 1998). Konu ile ilgili benzer çalışmalar göz önüne alındığında otoriter ve katı anne baba tutumunun düşük benlik saygısına sebep olma sonucuna varılması beklenirken mevcut çalışmada örneklemin az olması, yetişkin grup seçimi ile ruhsal gelişim basamakları tamamlanmış yaş grubunun ele alınması başka çevresel sosyal faktörlerin yetişkin benlik saygısına daha belirgin etkileyici faktörler olarak değerlendirilebilmesi gerekliliği ile anne baba tutumu ve benlik saygısı arasında ilişki bulunmamış olabileceği düşünülmektedir.

Çalışmaya göre anne baba tutumu ve anksiyete arasında ilişki bulunmamıştır. Çalışmanın aksine, Düzgün'ün 1995'te Erzurum ilinde 448 (225 kız ve 223 erkek) lise ikinci sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmasında öğrencilerin çeşitli psikolojik belirti düzeyleri ve anne baba tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde çıkan sonuçlara göre, otoriter anne baba tutumu öğrencilerin anksiyete belirtisini pozitif yönde etkilerken, demokratik anne baba tutumu anksiyete belirtisini negatif yönde anlamlı düzeyde etkilemektedir. Yine bir başka Muğla'da 545 (255 kız, 290 erkek) lise öğrencilerine Erozkın tarafından yapılmış olan çalışmada, anksiyete duyarlılığı ve anne baba tutumu ilişkisi incelemesi sonucunda demokratik, koruyucu-istekçi ve otoriter anne baba tutumları ile anksiyete arasında anlamlı bir ilişki olup, koruyucu-istekçi ve otoriter anne baba tutumu anksiyete duyarlılığı için ön gösterge olarak bulunmuştur.

Konuyla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde araştırma örnekleminin yaş aralığı, uygulanan kişi sayısı ve anksiyete için uygulanan envanterlerin farklılığı nedeniyle bireylerin anksiyete düzeylerinin yetişkinlikten itibaren anne baba tutumu dışındaki faktörlere bağlı olarak değişebileceği düşünülebilir.

Araştırma sonuçlarına göre annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, cinsiyet ve anne baba tutumu arasında ilişki gözlenmemiştir. Yiğit'in (2010), 2009-2010 eğitim öğretim yılında Sivas il merkezi sınırları içerisinde bulunan 3 ilköğretim okulunun 7. ve 8. sınıflarına devam eden ergenlerden tesadüfi küme örnekleme yoluyla seçilen 206 kız ve 205 erkek öğrenciyle çalışılarak yapılan araştırma sonucunda 13-14 yaş grubundaki ergenlerin benlik saygısı düzeylerinde cinsiyete, doğum sırasına, baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı bulunmuştur.

Karadağlı (1991) tarafından Sağlık Meslek Lisesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen çalışmada, babaları yüksek okul ve fakülte mezunu olan bireylerin benlik saygılarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Güngör (1989), lise öğrencilerinin özsaygılarını etkileyen etmenleri incelediği araştırmasına, Ankara il merkezinde okuyan 560 lise I. sınıf öğrencisi, 526 lise II. sınıf öğrencisi olmak üzere, toplam 1086 öğrenci dahil etmiştir. Çalışmanın sonucunda; benlik saygısı ve cinsiyet arasında ilişki olmadığı; doğum sırası, babanın öğrenim durumu, annenin öğrenim durumu ve çalışıp çalışmamasının benlik saygısı üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

Araştırma örnekleminin sayısı örneklem yaş aralığı ve ulaşılan kişilerin anne eğitim seviyesinin ülkemiz koşullarını göz önüne alacak olursak daha üst seviyede olmasından çalışmanın yürütüldüğü örneklemin çeşitli illerde yaşayanlardan oluşmasından ve kullanılan benlik saygısı ölçekleri ile bu araştırmanın benlik saygısı değerlendirme ölçeğinin farklı olmasından dolayı benzer çalışmaların sonuçlarından farklı olarak ilişki bulunamamış olduğu düşünülmektedir.

Araştırma sonucuna göre kardeş sayısı ile benlik saygısı arasında ilişki bulunamamıştır. Yiğit'in (2010), aynı bahsi geçen çalışmasında 13-14 yaş grubundaki ergenlerin benlik saygısı puanlarında kardeş sayısına göre anlamlı bir farklılaşma olduğu bulunmuştur.

Yüksekkaya'nın (1995), üniversite öğrencileri üzerinde benlik saygısını çeşitli değişkenler açısından incelediği Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi ve Ziraat Fakültesinde öğrenim gören 120 erkek, 120 kız öğrenci üzerindeki çalışmasının sonucunda; benlik saygısı ile cinsiyet, yaş, annenin ve babanın öğrenim durumu arasında bir ilişki bulunmamış olup benlik saygısının kardeş sayısı ile ilişkili olduğu görülmüştür. Cerit ve Aksoy' un (1992), lise son sınıf öğrencilerinin özsaygı ve denetim odağını etkileyen bazı değişkenleri incelediği çalışmasında Ankara il merkezinde okuyan 1200 lise son sınıf öğrencisini dahil etmiş olup çalışmanın sonucunda; benlik saygısı ile cinsiyet, yaş, ailede kaçınıcı çocuk olduğu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı; kardeş sayısı, annenin öğrenim durumu ve babanın öğrenim durumu ile benlik saygısının ilişkili olduğu görülmüştür. Benzer çalışmalarla karşılaştırıldığında söz konusu örneklemin yaş aralığının genç erişkinleri kapsamaması, kullanılan değerlendirme ölçeklerinin farklı olmasının sonucu etkilediği düşünülmektedir.

Çalışma küçük çaplı örneklem üzerinde yapılagelmiş olup yetişkin yaş grubu ile sınırlıdır. Alınan örneklem farklı farklı illerde çoğu, ülkenin genel sosyoekonomik, sosyokültürel seviyesine göre ortalamadan daha yüksek bir grubu temsil etmesinden dolayı ortaya çıkan sonuçları tüm ülkeye ve dünyaya genellemek doğru olmamaktadır. Çalışılan parametrelere benzer şekillerde çalışılmış araştırmalar göz önüne alındığında kullanılan envanter farklılıklarının farklı sonuçlar ortaya koyabileceği ve bu durumun standardize edilebilecek verileri elde etmede zorluk yaratabileceği düşünülmektedir. Çoğu araştırmanın yaş aralığının daha çok çocuk ve ergenleri kapsamaması, yetişkinler konusunda bu yönde çalışmaların bulunmayışı aynı zamanda kişilerin yaş ilerledikçe merkez faktörlerin anne babadan çevreye daha çok kayması sebebiyle ve başka faktörlerin anksiyete benlik saygısı üzerinde daha yoğun etki göstereceğini göz önüne almak gerekmektedir.

4.3. SONUÇ

Ailede çocuklarla, ebeveyn ilişkisinde temel belirleyici faktör anne ve babanın tutumlarıdır. Anne ve babanın çocuklarına karşı sergiledikleri tutumlar, psikolojisi düzgün, ruhi yapısı sağlam, karakteri olumlu yöne doğru kanalize edilmiş çocuk yetiştirebilmek için önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple genç yetişkinlerde anne baba

tutumuna bağlı olarak anksiyete ve benlik saygısı arasındaki ilişki incelenmiş ve aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Genç yetişkinlerde anne baba tutumuna bağlı olarak anksiyete ve benlik saygısı arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın uygulandığı kitlenin genç yetişkinlere daha önce uygulanmamış olması, yetişkinlerle ocuk ve ergenlerin karşılaştırmalı çalışmanın nn açmıştır.

Benlik Saygısı ve anksiyete arasında çok zayıf, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. şaşırtıcı bir şekilde, anksiyete yükseldikçe benlik saygısı da yükselmektedir. Literatür taraması yapıldığında, daha önce yapılmış olan çalışmalarda anksiyete ve benlik saygısı arasında negatif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumdan dolayı, benlik saygısı ve anksiyete arasında ilişki konusunda daha çok çalışma yapılması gerekliliği düşünülebilir.

21-30 yaş grubundaki katılımcıların anksiyete belirti düzeyleri, 20 yaş ve altındaki katılımcıların anksiyete belirti düzeylerinden diğer yaş gruplarına göre daha yüksektir. Genç yetişkinlikle birlikte bireylerin kendilerinin farkındalığının artmasına bağlı olarak, gelecek kaygısı daha çok yaşadıkları için anksiyete belirti düzeylerinin daha yüksek olduğu düşünülebilir. Farklı yaş grubundaki genç yetişkinlerde benlik saygısı düzeyleri benzerdir. Yaşa bağlı olarak yetişkin bireylerde benlik saygısı değişmemektedir denilebilir.

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, koruyucu istekçi anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının eğitim durumu, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Genel olarak aile üyelerinin eğitim durumları ile anne baba tutumlarında farklılaşma olmaması, eğitim düzeyinin anne baba tutumu üzerinde etkisi olmadığı başka faktörlerden dolayı etkilenebileceği düşünülebilir.

Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin demokratik anne baba tutumu, koruyucu istekçi anne baba tutumu, otoriter anne baba tutumu puanları ortalamalarının kardeş sayısı, doğum sırası değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Ebeveynlerin anne babaları doğum sırasına ve kardeş sayısına göre farklı tutum

sergilmemekle birlikte, bu çalışmada çok fazla kardeşe sahip olmayan yetişkinlere ulaşabildiği için farklılaşmaması beklenen bir sonuçtur. Ancak, ilk çocuk olan bireyler son çocuk olan bireylere göre koruyucu istekçi anne baba tutumu daha yüksek bulunmuştur. Bu durum yeni ebeveyn olan bireylerin belki de çocuk yetiştirme konusunda daha kaygılı olabileceğine işaret etmektedir.

Araştırmaya göre, anne baba tutumlarının, benlik saygısının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Diğer yandan, anksiyete puanları ortalamalarının cinsiyete göre değiştiği bulunmuştur. Kadınların anksiyete düzeyi erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur. Kadınların anksiyete bozukluklarına yakalanma ihtimalinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu düşünülebilir.

Çalışmada genç yetişkinlerin anne baba tutumlarının, anksiyete ve benlik saygısının medeni duruma göre değişmediği bulunmuştur. Yetişkinlerin medeni hallerine göre farklı farklı anksiyete ve benlik saygısı açısından problemler oluşturacak çeşitli faktörleri göz önüne alındığında alt başlık çalışmaları ile farklı farklı sebepler açısından değerlendirmelerin aralarında farklar ortaya koyabileceği düşünülmektedir.

4.4. ÖNERİLER

Bu çalışmada, genç yetişkinlerin anne baba tutumu, anksiyete ve benlik saygısı arasındaki ilişki incelenmiştir.

Bu araştırma sonucunda şu tespitleri ve önerileri yapmak mümkündür:

- Bu araştırma ile elde edilen bulgular, araştırmanın yapıldığı zaman ve şartlarla, uygulama yapılan örneklem ve uygulanan method ve tekniklerle sınırlıdır. Dolayısıyla ulaşılan sonuçları genelleştirmek doğru olmamaktadır.
- Çalışma örnekleminde daha çok eğitim düzeyi yüksek bireylere ulaşılabilmiştir. Eğitim düzeyi düşük bireylere uygulanması yapılması durumunda daha farklı sonuçlar elde edilebilir.
- Sosyo ekonomik düzeyine göre benlik saygısı ve anne baba tutumu değiştiğine dair bir çok araştırma bulunmaktadır. Sosyo ekonomik düzey sorularak eklenip yeni bir çalışma yapıldığında da farklılıklar gözlenebilir.

- Yetişkinlik düzeyinde bireylerin anne baba tutumu etkisini yitirmekte ve dolayısıyla kişilerin anksiyete ve benlik saygısı üzerinde etkisi olmamaktadır. Ancak yetişkinlikte az da olsa anksiyete ve benlik saygısı etkileyebilmektedir. İleride, ergenler ve genç yetişkinler karřılařtırılmalđ çalışması önerilebilir. Bu ileride yapılacak olan araştırma sonucuna göre daha net bir Şekilde yetişkinlikte anne baba tutumu etkisi azalmakta ve kişinin benlik saygısı ve anksiyete üzerinde etkisi olmamakta diyebiliriz.

4.5. KAYNAKÇA

- Abacı, R (1986). Demokratik ve İlgisiz Olarak Algılanan Anne Baba Tutumlarının Çocuğun Kaygı Düzeyi ile İlişkisi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Adler, A (1992). İnsanı Tanıma Sanatı (Çev. K. gıpal), 3. Basım, Say Yayınları, İstanbul
- Akboy, R., Argun, Y. ve İkiz, E (1997). “PDR lisans ve lisans üstü programında öğrenim gören öğrencilerin düşünme stilleri ve benlik saygılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. ”PDR Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programı, 283-292
- Aksaray, S (2003). “Ergenlerde Benlik Saygısı Geliştirmede Beceri Eğitimi ve Aktivite Merkezli Programların Etkisi” (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aksoy, A. & Mağden, D (1993). “Denetim Odağı ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, 9. Ya-Pa Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri, Ya-Pa Yayınları, Ankara.
- Arıcak, T (1999). “Grupla Psikolojik Danışma Yoluyla Benlik ve Mesleki Benlik Saygısının Geliştirilmesi”. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul.
- Arslan, H., Mergen, H., Erdoğan Mergen, B., Arslan, E. ve Ayyıldız, Ü. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Depresyon, Anksiyete ve Benlik Saygısı Puanlarının Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi Medical Sciences (NWSAMS), 1B0039, 2016; 11(1): 1-13.
- Aydın, B (2005), Çocuk ve Ergen Psikolojisi. 2. Baskı. Ankara: Atlas Yayın Dağıtım.
- Aydoğmuş, K (2001). Çocuklarda Uyum ve Davranış Bozuklukları (9. Baskı). Ana-Baba Okulu. İstanbul: Remzi Kitap Yayıncılık.
- Baumrind, D (1966). “The effects of authoritative parental control on child behaviors. “Child Development, 37, 887- 907.
- Baumrind, D (1991). “The influence of parenting style on adolescent competence and substance abuse. Journal of Early adolescence”, 11, 56–94. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. Haziran 2010. Cilt:VII, Sayı:I, 1-19 <http://efdergi.yyu.edu.tr>
- Beck, A. T (1974). “Development of Depression: A Cognitive Model. in R. Friedman & M. Katz. Psychology of Depression: Contemporary Theory and Research”. Winston: Wiley.

- Bilal, Gülden (1984) “Otoriter ve Otoriter ve Demokratik Olarak Algılanan Ana-Baba Tutumlarının Çocuklarının Uyum Düzeylerine Etkisi. “Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara. Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Brubeck D, Beer J. “Depression, self-esteem, suicide ideation, death anxiety, and GPA in high school students of divorced and nondivorced parents.” Psychol Rep. 1992 Dec;71(3 Pt 1):755-63
- Cast, A. D., & Burke, P. J (2002). "A Theory of Self-Esteem. “Social Forces, 80: 1041-1068.
- Cerit-Aksoy, A (1992). “Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Özsaygı ve Denetim Odağını Etkileyen Bazı Değişkenlerin İncelenmesi. “Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Coopersmith, S (1981). SEI. “Self-esteem inventories. “Polo Alto, CA. Consulting Psychologist Press.
- Çağdaş, A. ve Secer, Z (Ed) (2004). “Mutlu ve Sağlıklı Yarınlar İçin AnneBaba Eğitimi. “Konya: Eğitim Kitabevi.
- Çağdaş, A ve Seçer, Z (2004). Anne Baba Eğitimi. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Dökmen, Ü (1996). İletişim Çatışmaları ve Empati. 4. Baskı. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Düzgün, Ş (1995) “ Lise Öğrencilerinin Psikolojik Belirti ile Ana Baba Tutumları Arasındaki İlişkiler Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Erkan, Z (2002). “Ergenlerin Sosyal Kaygı Düzeyleri, Ana-Baba Tutumları ve Ailede Görülen Risk Faktörleri Üzerine Bir Çalışma”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Erozkan, A (2012) Examination of Relationship between Anxiety Sensitivity and Parenting Styles in Adolescents Educational Sciences: Theory & Practice - 12(1) • Winter • 52-57 Educational Consultancy and Research Center
- Ertürk, S (1994). Anksiyete Bozukluklarında İşlevsel Olmayan Tutumların Ölçülmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tezi, İzmir.
- Erwin, P (2000). Çocuklukta ve ergenlikte arkadaşlık (Çev. Osman Akinhay). İstanbul: Alfa Kitabevi (Orijinal çalışmanın basıldığı yıl 1998).
- French SA, Perry CL, Leon GR, Fukerson JA. “Selfesteem and body mass index over three years in a cohort of adolescents. “Obes Res. In Press.

- Gençtan, Engin (1981) Çağdaş Yaşam ve Normal Dışı Davranışlar. Ankara Maya Matbaacılık Yayıncılık Lt. Şti. Yayınları Eğitim Dizisi
- Gross, J. J., John, O. P (1997). "Revealing Feelings: Facets of Emotional Expressivity in Self-Reports, Peer Ratings and Behavior". Journal of Personality and Social Psychology. Vol: 42. 435-438.
- Gürkan, K. H (1990). "Üniversite öğrencilerinde kendilik saygısı ile depresyon ve anksiyete ilişkilerinin karşılaştırılması. "(Yayınlanmamış yüksek tezi), Akdeniz Üniversitesi, Antalya. u
- Haktanır, G. ve Baran, G (1998). Gençlerin Benlik Saygısı Düzeyleri İle Anne Baba Tutumlarının Algılanmasının İncelenmesi. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Dergisi. 5 (39), 134-141.
- Huitt, W (2004). "Maslow's hierarchy of needs. "Educational Psychology Interactive. Retrieved October 23, 2005, from Valdosta, GA: Valdosta State University
- İnanç, N (1997). "Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeyleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" (Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi). Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İnelmen, K (1996). "Relationship of Sex-Role Orientation to Two Measures of Self- Esteem" (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Bogaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karadağlı, A. Sağlık Meslek Lisesi Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi E. Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İzmir (1991).
- Karahan, T. F; Sardoğan, M. E; Şar, A. H; Ersanlı, E; Kaya, S. N; Kumcağız, H (2004). "Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri İle Benlik Saygısı Düzeyleri Arasındaki İlişkiler". Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı, 18. 27-39.
- Kulaksızoğlu, A (1998). Ergenlik Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kuzgun, Y (1973). Ana Baba Tutumlarının Bireyin Kendini Gerçekleştirme Düzeyine Etkisi. Hacettepe Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt:5, Sayı:1.
- Kuzgun, Y. ve Bacanlı, F (2005). PDR'de Kullanılan Ölçekler. Rehberlik ve Psikolojik Danışmada Kullanılan Ölçme araçları Dizisi:1. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Maccoby, E. E. & Martin, J. A (1983). Socialization in the Context of the Family: Parent-Child Interaction. In P. H. Mussen (Series Ed.) ve E. M. Hetherington (Vol. Ed.), Handbook of Child Psychology: Vo. 4.

Socialization, Personality, and Social Developmet (4th ed., pp. 1-101)
Newyork: Wiley

- Maşrabacı, T. S (1994). “Hacettepe Üniversitesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Melin, R., Fugl-Meyer, K. S. ve Fugl-Meyer, A. R (2002). “Life Satisfaction İn 18 To 64 Year Old Swedes: In Relation To Education, Employment, Situation, Health and Physical Activity. “Journal of Rehabilitation Medical, 35, 84-90.
- Myers, G, E (1969). “Self: An Introduction to Philosophical. “Pegasus and Newyork: Western PUBLISHING Company Inc
- Navaro, L (1989). Aşırı Koruyuculuğun Çocuk Eğitime Etkileri. 6. Ya-pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Odacı, H (1994). “Karadeniz teknik üniversitesi fatih eğitim fakültesi öğrencilerinin yalnızlık, benlik saygısı ve yakın ilişkiler kurabilme düzeylerinin ve bu düzeyler arasındaki ilişkilerin incelenmesi. “Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Ohannessian, C; Lerner, R; Lerner, J; Von Eye, A (1999). “Does Self-Competence Predict Gender Differences in Adolescents Depression and Anxiety”. Journal of Adolescence. 22-3.
- Örgün, S. K (2000). Anne baba tutumları ile 8. sınıf öğrencilerinin benlik saygıları ve atılganlıkları arasındaki ilişki. Yayınlanmamış Master Tezi. Marmara Üniversitesi, Social Bilimler Enstitüsü
- Palcic, K., Janek, D. J (1998). “Self-Concept and Academic Achievement of Central and Western European Groups of Adolescents”. San Diego: Paper Presented at the Biennial Meeting of the Society for Research on Adolescence.
- Pişkin, M (1999). Özsaygıyı geliştirme eğitimi (Ed: Y. Kuzgun) İlköğretimde Rehberlik. Ankara: Nobel Yayınları Dağıtım.
- Rathus, S. A (2008). Childhood and adolescence: Voyages in development. California: Wadsworth Cengage Learning.
- Rosenberg (1965). Society and the Adolescent Self-İmage, Princeton, NJ: Princeton University Press.

- Rugancı, N (1988). "Self-Consciousness, Self-Esteem and Depression". Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Schultz, D., & Schultz, S. E (2009). Theories of personality. California: Wadsworth Cengage Learning.
- Shavit, M., Shavval, R (1980)" Self esteem and Cognitive Consistency Effects on Self-other evaluation" Journal of Experimental Psychology, 16 417-425
- Steinberg, L (2007). Ergenlik (Edt: F. Çok). Ankara: İmge Kitapevi.
- Sürmeli, A (1997). Psikiyatri Temel El Kitabı. Ed. Cengiz, G. Hekimler Yayın Birliği. Ankara.
- Taysi, E (2000). "Benlik Saygısı, Arkadaşlardan ve Aileden Sağlanan Sosyal Destek: Üniversite Öğrencileri İle Yapılan Bir Çalışma". Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Tufan, B (1988). "Sosyal hizmetler yüksekokulu öğrencilerinin benlik saygısı üzerinde bir inceleme. "Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Tuttle, D. W. ve Tuttle, N. R (2004). Self-esteem and adjusting with blindlees (3rd ed.).
- Ulusoy M, Şahin N, Erkmen H. Turkish version of Beck Anxiety inventory: Psychometric properties. Journal of Cognitive Psychotherapy: An international Cjuaterly 1998. Volume 12 No 2: 163–172.
- Whirter, J. Mc ve Acar, N. V (1984) Çocukla iletişim: Öğrenme, destekleme ve çocuk yetiştirme sanatı. Ankara: Nüve Matbaası
- Yanbastı, G (1996), Kişilik Kuramları, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir
- Yavuzer, H (2004). Çocuk Psikolojisi (26. Baskı). İstanbul: Remzi Kitapevi Yayıncılık.
- Yiğit H., (2010) "Ergenlerin Benlik Saygılarının Yaşam Doyumu Ve Bazı Özlük Nitelikleri Açısından İncelenmesi", Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Yücel, S. V (1988). "Genç Madde Bağımlılarında Kaygı Düzeyi ve Belirleyici Etmenler. "Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Yüksekkaya, S (1995). "Üniversite Öğrencilerinde Benli-Saygısının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

EK 1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1) Cinsiyetiniz

- A) Kadın B) Erkek

2) Yaşınız:

3) Medeni Durumunuz:

- A) Bekar B) Evli C) Boşanmış D) Diğer

4) Eğitim Durumunuz

- A) Okur Yazar B) İlkokul C) Ortaokul
D) Lise E) Lisans F) Yüksek Lisans G) Doktora ve üstü

5) Annenin eğitim durumu:

- A) Okur Yazar B) İlkokul C) Ortaokul
D) Lise E) Lisans F) Yüksek Lisans G) Doktora ve üstü

6) Babanızın eğitim durumu:

- A) Okur Yazar B) İlkokul C) Ortaokul
D) Lise E) Yüksek Lisans F) Yüksek Lisans G) Doktora ve üstü

7) Kaç kardeşsiniz?

- A) Tek B) 2 C) 3
D) 4 E) 5 F) 6 ve Üstü

8) Kaçınıcı kardeşsiniz?

- A) Tek B) 2 C) 3
D) 4 E) 5 F) 6 ve Üstü

EK 2: BECK ANKSİYETE ÖLÇEĞİ

Aşağıda insanların kaygılı ya da endişeli oldukları zamanlarda yaşadıkları bazı belirtiler verilmiştir.

Lütfen her maddeyi dikkatle okuyunuz. Daha sonra, her maddedeki belirtinin **BUGÜN DAHİL SON BİR (1) HAFTADIR** sizi ne kadar rahatsız ettiği yandakine uygun işareti koyarak işaretleyiniz.

	Hiç	Hafif düzeyde Beni pek etkilemedi	Orta düzeyde Hoş değildi ama katlanabildim	Ciddi düzeyde Dayanmakta çok zorlandım
1. Bedeninizin herhangi bir yerinde uyuşma veya karıncalanma				
2. Sıcak/ ateş basmaları				
3. Bacaklarda halsizlik, titreme				
4. Gevşeyememe				
5. Çok kötü şeyler olacak korkusu				
6. Baş dönmesi veya sersemlik				
7. Kalp çarpıntısı				
8. Dengeyi kaybetme duygusu				
9. Dehşete kapılma				
10. Sinirlilik				
11. Boğuluyormuş gibi olma duygusu				
12. Ellerde titreme				
13. Titreklik				
14. Kontrolü kaybetme korkusu				
15. Nefes almada güçlük				
16. Ölüm korkusu				
17. Korkuya kapılma				
18. Midede hazımsızlık ya da rahatsızlık hissi				
19. Baygınlık				
20. Yüzün kızarması				
21. Terleme (sıcaklığa bağlı olmayan)				

EK 3: ANNE BABA TUTUM ÖLÇEĞİ

Size, ana babaların çocuklarını hangi yöntemlerle eğittiğini, çocuklarına toplumsal davranışlar kazandırırken nasıl davrandığını ifade eden cümlelerden oluşan bir liste verilmiştir. Sizden istenen, bu cümleleri okuyup bunların annenizin ya da babanızın sizi eğitirken genellikle benimsediği davranışlara ne derecede benzediğini, onların tutumuna ne kadar uyduğunu düşünerek “Hiç Uygun Değil” ibaresinden “Tamamen Uygun” ibaresi arasında beşli dereceleme yaparak maddelerin karşısına seçeneklerden en uygun bulduğunuzu işaretlemenizdir.

A) Hiç uygun değil

B) Pek uygun değil

C) Biraz uygun

D) Çok uygun

E) Tamamen uygun

	Hiç Uygun değil	Pek Uygun Değil	Biraz Uygun	Çok Uygun	Tamamen Uygun
1. Bana her zaman güven duygusu vermiş ve beni sevdiğini hissettirmiştir.					
2. Çok yönlü gelişmem için beni olanakları ölçüsünde desteklemiştir.					
3. Her yaptığım işin olumlu yanlarını değil kusurlarını görmüş ve beni eleştirmiştir.					
4. Her zaman başıma kötü bir şey gelecekmiş gibi beni koruyup kollamaya çalışır.					
5. Aramızdaki ilişki ona içimi açmaya cesaret edemeyeceğim kadar resmidir.					
6. Arkadaşlarımı eve çağırma izin verir, geldiklerinde onlara iyi davranırdı.					
7. Elinden geldiği kadar, her konuda benim fikrimi almaya özen gösterir.					
8. Çevremizdeki çocuklarla beni karşılaştırır, onların benden daha iyi olduklarını söylerdi.					
9. Bana hükmetmeye çalışır.					
10. Bugün bile alışverişe çıkacağım zaman, kandırılacağımı düşünerek benimle gelmek ister.					
11. Benden her zaman gücümün üstünde başarı beklemiştir.					
12. Fiziksel ve duygusal olarak kendisine yakın olmak istediğim zaman soğuk ve itici davranırdı.					
13. Sorunlarımı onunla rahatlıkla konuşabilirim.					
14. Neden bazı şeyleri yapma ya da yapmamam gerektiğini bana açıklar.					
15. Birlikte olduğumuz zamanlar ilişkimiz çok arkadaşçadır.					
16. Kendi istediği mesleği seçmem konusunda beni zorlamıştır.					
17. Sevmediğim yemekleri, bana yarayacağı düşüncesi ile zorla yedirirdi.					
18. Sınavlarda hep üstün başarı göstermemi istemiştir.					
19. Kendimi yönetebileceğim yaşlarda bile gittiği her yere beni de götürür, benim evde yalnız kalmamdan kaygılanırdı.					
20. Evde bir konu tartışılırken görüşlerimi söylemem için beni teşvik eder.					
21. Küçük yaşımdan itibaren ders çalışma ve okuma alışkanlığı kazanmam konusunda bana yardımcı olmuştur.					

22. Küçüklüğümde bana yeterince vakit ayırır; parka, sinemaya götürmeyi ihmal etmezdi.					
23. Benim gibi bir evladı olduğu için kendini bahtsız hissettiğini sanıyorum.					
24. Okulda başarılı olmam konusunda beni zorlar, düşük not aldığımda beni cezalandırırdı.					
25. Beni kendi emellerine ulaştırmak için bir araç olarak kullanırdı.					
26. Beni daima yapabileceğimden fazlasını yapmaya zorlamıştır.					
27. Paramı nerelere harcadığımı ayrıntılı bir biçimde denetler.					
28. Her zaman, her işte kusursuz olmam gerektiği inancındadır.					
29. Ona yakınlaşmak istediğimde daima bana sıcak bir şekilde karşılık verir.					
30. Bana önemli ve değerli bir kişi olduğum inancını aşlamıştır.					
31. Cinsellik konusunda karşılaştığım sorunları kendisine anlatmak istediğimde hep ilgisiz kalmıştır.					
32. Benim iyiliğimi istediğini, benim için neyin iyi olduğunu ancak kendisinin bileceğini söyler.					
33. Her zaman nerede olduğumu ve ne yaptığımı merak eder.					
34. İyi bir iş yaptığımda beni övmekten çok daha iyisini yapmam gerektiğini söyler.					
35. Cinsel konularda çok tutucu olduğu için onun yanında bu konulara ilgi gösteremem.					
36. Aile ile ilgili kararlar alınırken benim de fikrimi öğrenmek ister.					
37. Beni olduğum gibi kabul etmiştir.					
38. Başkalarına benden daha çok önem verir ve onlara daha nazik davranır.					
39. Günlük olaylar hakkında anlattıklarımı ilgi ile dinler ve bana açıklayıcı cevaplar verir.					
40. Benimle genellikle sert bir tonda ve emrederek konuşur.					

EK 4: COOPERSMİTH BENLİK SAYGISI ÖLÇEĞİ

AÇIKLAMA: Aşağıda insanların kendileri ile ilgili bazı duygularını açıklayan ifadeler yer almaktadır. Bu ifadelerden size uygun olanları “benim gibi” uygun olmayanları ise “benim gibi değil” sütununa (x) işaretini koyunuz.

	Benim Gibi Değil	Ben Gibi
1) Çevremde olup bitenlerden genelde rahatsız olmam.....	()	()
2) Başkalarının önünde konuşmak bana zor gelir.....	()	()
3) Eğer elimde olsaydı kendimdeki pek çok şeyi değiştirmek isterdim	()	()
4) Karar vermede fazla zorluk çekmem	()	()
5) İnsanlar benimle olmaktan hoşlanırlar.....	()	()
6) Evde kolayca morali bozular.....	()	()
7) Yeni şeylere kolay alışamam.....	()	()
8) Yaşıtlarım arasında sevilen biriyim	()	()
9) Ailem genellikle duygularıma önem verir	()	()
10) Başkalarının söylediklerini kolayca kabul ederim.....	()	()
11) Ailem benden çok şey bekler	()	()
12) Benim yerimde olmak oldukça zordur.....	()	()
13) Hayatımın karma karışık olduğuna inanıyorum.....	()	()
14) Genellikle başkaları düşüncelerimi kabul eder	()	()
15) Kendimi yetersiz buluyorum.....	()	()
16) Sık sık evden kaçmayı düşünüyorum	()	()
17) Yaptığım işten çoğunlukla memnun olmam	()	()
18) Başkaları kadar güzel/yakışıklı değilim.....	()	()
19) Söylenecek sözüm varsa onu söylemekten çekinmem	()	()
20) Ailem benim duygularımı anlar.....	()	()
21) Çok sevilen bir kimse değilim	()	()
22) Genellikle ailemin beni dışladığımı düşünüyorum.....	()	()
23) Yaptığım şeyler genellikle cesaretimi kırar	()	()
24) Sık sık keşke başka biri olsam diye düşünürüm.....	()	()
25) Güvenilir bir kişi olmadığımı düşünüyorum	()	()

4.7. ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı:Nihan Oğuz

Doğum Yeri ve Tarihi:Selçuklu/10. 07. 1991

Ev Adresi:Ataşehir/İSTANBUL

Telefon:05369959785

e-posta:nihanogz91@yahoo. com

EĞİTİM: Lise:Özel Diltaş Anadolu Lisesi(2009 mezunu).

Üniversitesi:Bahçeşehir Üniversitesi (2009-2014) Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji bölümü

Yüksek Lisans: Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji (Tezli) (2014-....).

STAJ DENEYİMİ:

Stajyer psikolog

T. C. Konya Beyhekim Devlet Hastanesi

07. 2013 - 09. 2013 (2 ay) | Konya - Turkey |

Reem Nöropsikiyatri Merkezi (İstanbul Anadolu).

Sağlık/Hastane “Sağlık Kurumları” Stajyer Psikolog

Çelebi Havacılık Holding (İstanbul Anadolu).

Holding “İnsan kaynakları” Stajyer

Bepositive Danışmanlık

Sağlık» Danışmanlık Merkezi » Stajyer Psikolog

Npİstanbul Nöropsikiyatri Hastanesi

Sağlık» Sağlık Kurumları » Stajyer Klinik Psikolog

YABANCI DİLLER:

Konuşma, yazma ve okumada ileri derece İngilizce

Konuşma, yazma ve okumada B1 seviyesi Almanca

Konuşma, yazma ve okumada Başlangıç seviyesi İtalyanca

BİLGİSAYAR BİLGİSİ

MS Office programları(excel, Word, powerpoint).

SPSS

SERTİFİKALAR:

WISC-R - İstanbul psikoloji Enstitüsü - 12. 2013

Projektif tesler - İstanbul psikoloji Enstitüsü - 11. 2013

MMPI - istanbul psikoloji Enstitüsü - 10. 2013

Anksiyete Bozuklukları ve Terapatik müdahaleler- İstanbul psikoloji enstitüsü - 10. 2013

Kişilik bozuklukları, klinik görüşme semptomoloji - İstanbul psikoloji enstitüsü - 09. 2013

Resim ve Dansla Yaratıcılık Terapisi Uygulayıcı Eğitimi Ruh Sağlığı Derneği

Kunsttherapeutin - Deutsches Institut für Entspannungstechniken und Kommunikation

Trafikent Sürücü Psikoteknik Değerlendirme Sistemi Uygulama Eğitimi